

WETTEKSTEN

Burgerlijk Wetboek/ Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Inclusief Faillissementswet,
overgangsrecht en toekomstige
wetgeving

EDITIE 2024-2025

 Wolters Kluwer

Deventer – 2024

Voorwoord

Voor u ligt de editie 2024–2025 van de pocket Wetteksten Burgerlijk Wetboek/Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De pocket is bestemd voor de velen die deze wetteksten voor hun studie, hun werkkring of voor privégebruik bij de hand willen hebben. Deze editie is geheel bijgewerkt naar de stand van zaken per 1 juli 2024.

Centraal staan het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Ook is aanverwante wet- en regelgeving opgenomen. Verder bevat deze pocket het wetsvoorstel Wet kind, draagmoederschap en afstamming (*Kamerstukken* 36390), het wetsvoorstel Wet drempelverlaging omgang grootouders (*Kamerstukken* 36364), het wetsvoorstel Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het veranderen van de voorwaarden voor wijziging van de vermelding van het geslacht in de akte van geboorte (*Kamerstukken* 35825, op 12 september 2023 controversieel verklaard), het wetsvoorstel Bestuurlijk verbod ondernimjende organisaties (*Kamerstukken* 35079), het wetsvoorstel Wet transparantie maatschappelijke organisaties (*Kamerstukken* 35646), het wetsvoorstel Wet digitale algemene vergadering privaatrechtelijke rechtspersonen (*Kamerstukken* 36489), de Wet aanpassing geschillenregeling en verduidelijking ontvankelijkheidseisen enquêteprocedure (treedt op 1 januari 2025 in werking, *Stb.* 2024, 174 jo. 175), het wetsvoorstel Wet opheffing verpandingsverboden (*Kamerstukken* 35482), de Implementatiewet toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten (*Stb.* 2024, 87), het Voorontwerp Wet modernisering personenvennootschappen, het Voorontwerp Invoeringswet modernisering personenvennootschappen, de Wet vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht (treedt op 1 januari 2025 in werking, *Stb.* 2024, 62 jo 72), het wetsvoorstel Wet continuïteit ondernemingen I (*Kamerstukken* 34218), het Voorontwerp Novelle WCO I, het Voorontwerp Wet overgang van onderneming in faillissement (WVOVOF) en het Voorstel voor een Richtlijn tot harmonisatie van bepaalde aspecten van het insolventierecht. Tevens zijn nieuw opgenomen de Invorderingswet 1990 (Uittreksel), art. 21, 22 en 22bis en Verordening (EU) 2015/848 betreffende insolventieprocedures.

Op 1 januari 2018 is in werking getreden de Wet van 24 april 2017 tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en de Faillissementswet teneinde de omvang van de wettelijke gemeenschap van goederen te beperken (*Stb.* 2017, 177 en 178). Voor wie een huwelijk of een geregistreerd partnerschap is aangegaan na 1 januari 2018 zonder voorafgaand huwelijkse voorwaarden op te stellen is een beperkte gemeenschap van goederen ontstaan. Ten aanzien van voor die datum zonder huwelijkse voorwaarden aangegane huwelijken en geregistreerde partnerschappen blijft de wettelijke gemeenschap van goederen van voor die datum gelden. Om die reden is op een aantal plaatsen de wettekst van voor 1 januari 2018 in een voetnoot opgenomen.

Ter onderscheid met het geldende recht gebruiken wij voor toekomstige wetgeving een cursieve letter. De wetsartikelen zijn voorzien van instructieve kopjes in de marge. Om snel en doeltreffend te kunnen zoeken is een uitgebreide inhoudsopgave opgenomen. Ook zijn er grijze blokjes aangebracht aan de snijkant van de pagina's. Deze blokjes markeren de diverse onderdelen, waarvan u het overzicht vindt in de inhoudsopgave. Achterin deze pocket is een trefwoordenregister opgenomen. Wij hopen dat deze pocket aan uw wensen zal voldoen.

De uitgever

INHOUD

Voorwoord / V

Burgerlijk Wetboek Boek 1 / 1

Boek 1	Personen- en familierecht / 1
Titel 1	Algemene bepalingen / 1
Titel 2	Het recht op de naam / 1
Titel 3	Woonplaats / 4
Titel 4	Burgerlijke stand / 5
Afdeling 1	De ambtenaar van de burgerlijke stand / 5
Afdeling 2	De registers van de burgerlijke stand en de bewaring daarvan / 6
Afdeling 3	Akten van de burgerlijke stand en partijen bij deze akten / 6
Afdeling 4	De akten van geboorte, van overlijden en de akten houdende attestaties de vita / 7
Afdeling 5	Latere vermeldingen / 10
Afdeling 6	Akten van inschrijving van bepaalde rechterlijke uitspraken / 12
Afdeling 7	De bewijskracht van akten van de burgerlijke stand alsmede van afschriften en uittreksels / 12
Afdeling 8	De openbaarheid van de akten van de burgerlijke stand / 12
Afdeling 9	De aanvulling van de registers van de burgerlijke stand en de verbetering van de daarin voorkomende akten en latere vermeldingen / 13
Afdeling 10	Inschrijving van buitenlandse akten en de rechterlijke last tot het opmaken van een vervangende akte van geboorte / 13
Afdeling 11	De verklaring voor recht omtrent de rechtsgeldigheid in Nederland van een buitenlandse akte of uitspraak / 15
Afdeling 12	Voorziening tegen de weigering tot het opmaken van een akte van de burgerlijke stand of tot een andere verrichting / 16
Afdeling 13	Wijziging van de vermelding van het geslacht in de akte van geboorte / 16
Afdeling 14	De Commissie van advies voor de zaken betreffende de burgerlijke staat en de nationaliteit / 17
Titel 5	Het huwelijk / 18
Afdeling 1	Vereisten tot het aangaan van een huwelijk / 18
Afdeling 2	Formaliteiten die aan de voltrekking van het huwelijk moeten voorafgaan / 18
Afdeling 3	Stuiting van het huwelijk / 20
Afdeling 4	De voltrekking van het huwelijk / 21
Afdeling 5	Nietigverklaring van een huwelijk / 22
Afdeling 6	Bewijs van het bestaan van het huwelijk / 23
Titel 5A	Het geregistreerd partnerschap / 23
Titel 6	Rechten en verplichtingen van echtgenoten / 25
Titel 7	De wettelijke gemeenschap van goederen / 28
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 28
Afdeling 2	Het bestuur van de gemeenschap / 30
Afdeling 3	Ontbinding van de gemeenschap / 30
Afdeling 4	Opheffing van de gemeenschap bij beschikking / 32
Titel 8	Huwelijkse voorwaarden / 33
Afdeling 1	Huwelijkse voorwaarden in het algemeen / 33
Afdeling 2	Verrekenbedingen / 34
§ 1	Algemene regels voor verrekenbedingen / 34
§ 2	Periodieke verrekenbedingen / 36
§ 3	Finale verrekenbedingen / 36
Titel 9	Ontbinding van het huwelijk / 37
Afdeling 1	Ontbinding van het huwelijk in het algemeen / 37
Afdeling 2	Echtscheiding / 37
Titel 10	Scheiding van tafel en bed en ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed / 39
Afdeling 1	Scheiding van tafel en bed / 39
Afdeling 2	Ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed / 40
Titel 11	Afstamming / 41

Afdeling 1	Algemeen / 41
Afdeling 2	Ontkenning van het door huwelijk of geregistreerd partnerschap ontstane vaderschap / 42
Afdeling 2a	Ontkenning van het door huwelijk of geregistreerd partnerschap ontstane moederschap / 43
Afdeling 3	Erkenning / 43
Afdeling 4	Gerechtelijke vaststelling van het ouderschap / 44
Afdeling 5	Inroeping of betwisting van staat / 45
Afdeling 6	De bijzondere curator / 45
Titel 12	Adoptie / 45
Titel 13	Minderjarigheid / 47
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 47
Afdeling 2	Handlichting / 47
Afdeling 3	De raad voor de kindbescherming / 48
Afdeling 4	Registers betreffende het over minderjarigen uitgeoefende gezag / 50
Titel 14	Het gezag over minderjarige kinderen / 50
Afdeling 1	Algemeen / 50
Afdeling 2	Ouderlijk gezag / 51
§ 1	Het gezamenlijk gezag van ouders binnen en buiten huwelijk en het gezag van één ouder na scheiding / 51
§ 1a	Het gezamenlijk gezag van ouders binnen een geregistreerd partnerschap / 53
§ 2	Het gezag van ouders anders dan na scheiding / 53
§ 2a	Gezag na meerderjarigverklaring / 54
§ 3	Het bewind van de ouders / 54
Afdeling 3	Gemeenschappelijke bepalingen betreffende de gezagsuitoefening door de ouders en de gezagsuitoefening door één van hen / 55
Afdeling 3a	Gezamenlijk gezag van een ouder tezamen met een ander dan een ouder / 56
§ 1	Het gezamenlijk gezag van rechtswege van een ouder tezamen met een ander dan een ouder / 56
§ 2	Het gezamenlijk gezag van een ouder tezamen met een ander dan een ouder krachtens rechterlijke beslissing / 57
§ 3	Gemeenschappelijke bepalingen inzake het gezamenlijk gezag van een ouder tezamen met een ander dan een ouder / 57
Afdeling 4	Ondertoezichtstelling van minderjarigen / 58
Afdeling 5	Beëindiging van het ouderlijk gezag / 63
Afdeling 6	Voogdij / 64
§ 1	Voogdij in het algemeen / 64
§ 2	Voogdij door een der ouders opgedragen / 66
§ 3	Voogdij door de rechter opgedragen / 66
§ 4	Voogdij van rechtspersonen / 67
§ 5	Ontslag van de voogdij / 68
§ 6	Onbevoegdheid tot de voogdij / 68
§ 7	Ondertoezichtstelling van onder voogdij staande minderjarigen / 68
§ 8	Beëindiging van voogdij / 68
§ 9	Het toezicht van de voogd over de persoon van de minderjarige / 69
§ 10	Het bewind van de voogd / 70
§ 11	De rekening en verantwoording bij het einde van de voogdij / 75
Titel 15	Omgang en informatie / 75
Titel 16	Curatele / 76
Titel 17	Levensonderhoud / 81
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 81
Afdeling 2	Voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding van minderjarige kinderen en stiefkinderen / 83
Titel 18	Afwezigheid, vermissing en vaststelling van overlijden in bepaalde gevallen / 84
Afdeling 1	Onderbewindstelling in geval van afwezigheid / 84
Afdeling 2	Personen wier bestaan onzeker is / 85
Afdeling 3	Vaststelling van overlijden in bepaalde gevallen / 87
Titel 19	Onderbewindstelling ter bescherming van meerderjarigen / 88
Titel 20	Mentorschap ten behoeve van meerderjarigen / 94

Wijziging van Boek 1 en Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de introductie van onder meer een regeling voor draagmoederschap en de versterking van het recht van het kind op afstammingsinformatie (Wet kind, draagmoederschap en afstamming) / 99

Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek om de drempel te verlagen voor grootouders om tot omgang te kunnen verzoeken (Wet drempelverlaging omgang grootouders) / 111

Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het veranderen van de voorwaarden voor wijziging van de vermelding van het geslacht in de akte van geboorte / 113

Burgerlijk Wetboek Boek 2 / 117

Boek 2	Rechtspersonen / 117
Titel 1	Algemene bepalingen / 117
Titel 2	Verenigingen / 126
Titel 3	Coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen / 133
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 133
Afdeling 2	De raad van commissarissen bij de grote coöperatie en bij de grote onderlinge waarborgmaatschappij / 135
Titel 4	Naamloze vennootschappen / 138
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 138
Afdeling 2	De aandelen / 142
Afdeling 3	Het vermogen van de naamloze vennootschap / 148
Afdeling 4	De algemene vergadering / 158
Afdeling 5	Het bestuur van de naamloze vennootschap en het toezicht op het bestuur / 167
Afdeling 6	De raad van commissarissen bij de grote naamloze vennootschap / 176
Afdeling 7	Evenwichtige verdeling van de zetels over vrouwen en mannen / 181
Afdeling 8	Transacties met verbonden partijen / 181
Titel 5	Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid / 182
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 182
Afdeling 2	De aandelen / 186
Afdeling 3	Het vermogen van de vennootschap / 191
Afdeling 4	De algemene vergadering / 197
Afdeling 5	Het bestuur van de vennootschap en het toezicht op het bestuur / 201
Afdeling 6	De raad van commissarissen bij de grote besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid / 206
Afdeling 7	Evenwichtige verdeling van de zetels over vrouwen en mannen / 211
Titel 6	Stichtingen / 212
Titel 7	Fusie en splitsing / 217
Afdeling 1	Algemene bepaling / 217
Afdeling 2	Algemene bepalingen omtrent fusies / 217
Afdeling 3	Bijzondere bepalingen voor fusies van naamloze en besloten vennootschappen / 222
Afdeling 3a	Bijzondere bepalingen voor grensoverschrijdende fusies / 224
Afdeling 4	Algemene bepalingen omtrent splitsingen / 232
Afdeling 5	Bijzondere bepalingen voor splitsingen waarbij een naamloze of besloten vennootschap wordt gesplitst of wordt opgericht / 238
Afdeling 6	Bijzondere bepalingen voor grensoverschrijdende splitsingen / 241
Titel 7A	Bijzondere bepalingen voor grensoverschrijdende omzettingen / 249
Titel 8	Geschillenregeling en het recht van enquête / 256
Afdeling 1	Geschillenregeling / 256
Afdeling 2	Het recht van enquête / 260
Afdeling 3	Het openbaar bod / 265
Titel 9	De jaarrekening en het bestuursverslag / 267
Afdeling 1	Algemene bepaling / 267
Afdeling 2	Algemene bepalingen omtrent de jaarrekening / 267
Afdeling 3	Voorschriften omtrent de balans en de toelichting daarop / 269
§ 1	Hoofddeling van de balans / 269
§ 2	Activa / 269

§ 3	Passiva / 270
Afdeling 4	Voorschriften omtrent de winst- en verliesrekening en de toelichting daarop / 272
Afdeling 5	Bijzondere voorschriften omtrent de toelichting / 273
Afdeling 6	Voorschriften omtrent de grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat / 277
Afdeling 7	Bestuursverslag en afzonderlijke jaarlijkse verslagen en verklaringen / 280
Afdeling 8	Overige gegevens / 281
Afdeling 9	Deskundigenonderzoek / 282
Afdeling 10	Openbaarmaking / 283
Afdeling 11	Vrijstellingen op grond van de omvang van het bedrijf van de rechtspersoon / 284
Afdeling 12	Bepalingen omtrent rechtspersonen van onderscheiden aard / 286
Afdeling 13	Geconsolideerde jaarrekening / 288
Afdeling 14	Bepalingen voor banken / 291
Afdeling 15	Bepalingen voor verzekeringsmaatschappijen / 293
§ 1	Algemene bepalingen / 293
§ 2	Voorschriften omtrent de balans en de toelichting daarop / 293
§ 3	Voorschriften omtrent de winst- en verliesrekening en de toelichting daarop / 295
§ 3a	Het overzicht van de samenstelling van het totaalresultaat / 297
§ 4	Bijzondere voorschriften omtrent de toelichting / 298
§ 5	Bijzondere voorschriften omtrent de grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat / 299
§ 6	Bijzondere bepalingen voor de geconsolideerde jaarrekening / 300
Afdeling 16	Rechtspleging / 301
	Voorstel van wet van de leden Kuiken, Van Toorenburg, Van Wijngaarden, Drost en Van der Staaij, houdende regels over het bestuursrechtelijk verbieden van organisaties die een cultuur van wetteloosheid creëren, bevorderen of in stand houden (Wet bestuurlijk verbod ondernemende organisaties) / 305
	Voorstel van wet houdende regels voor het inzichtelijk maken van donaties ontvangen door maatschappelijke organisaties en tot het tegengaan van ondermijning door maatschappelijke organisaties, alsmede tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de economische delicten in verband met het deponeren van de balans en de staat van baten en lasten door stichtingen (Wet transparantie en tegengaan ondermijning door maatschappelijke organisaties) / 309
	Wijziging van Boek 2 en Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten met het oog op het aanpassen van de regels inzake de digitale algemene vergadering van rechtspersonen en de regels voor digitale oproeping voor de algemene vergadering (Wet digitale algemene vergadering privaatrechtelijke rechtspersonen) / 315
	Wet aanpassing geschillenregeling en verduidelijking ontvankelijkheidseisen enquêteprocedure / 319
	Burgerlijk Wetboek Boek 3 / 323
Boek 3	Vermogensrecht in het algemeen / 323
Titel 1	Algemene bepalingen / 323
Afdeling 1	Begripsbepalingen / 323
Afdeling 1A	Elektronisch vermogensrechtelijk rechtsverkeer / 324
Afdeling 1B	Het voeren van een administratie / 325
Afdeling 2	Inschrijvingen betreffende registergoederen / 326
Titel 2	Rechtshandelingen / 329
Titel 3	Volmacht / 333
Titel 4	Verkrijging en verlies van goederen / 336
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 336
Afdeling 2	Overdracht van goederen en afstand van beperkte rechten / 337

Afdeling 3	Verkrijging en verlies door verjaring / 340
Titel 5	Bezit en houderschap / 341
Titel 6	Bewind / 343
Titel 7	Gemeenschap / 343
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 343
Afdeling 2	Enige bijzondere gemeenschappen / 346
Afdeling 3	Nietige en vernietigbare verdelingen / 347
Titel 8	Vruchtgebruik / 348
Titel 9	Rechten van pand en hypotheek / 351
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 351
Afdeling 2	Pandrecht / 352
Afdeling 3	Pandrecht van certificaathouders / 356
Afdeling 4	Recht van hypotheek / 356
Titel 10	Verhaalsrecht op goederen / 360
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 360
Afdeling 2	Bevoorrechte vorderingen op bepaalde goederen / 361
Afdeling 3	Bevoorrechte vorderingen op alle goederen / 362
Afdeling 4	Retentierecht / 362
Titel 11	Rechtsvorderingen / 363
	Invorderingswet 1990 (Uittreksel) / 371
Hoofdstuk IV	Bijzondere bepalingen / 371
Afdeling 1	Verhaalsrechten / 371
	Wijziging van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het opheffen van bedingen in het handelsverkeer die ertoe strekken vreemding dan wel verpanding van geldvorderingen op naam tegen te gaan (Wet opheffing verpandingsverboden) / 375
	Burgerlijk Wetboek Boek 4 / 377
Boek 4	Erfrecht / 377
Titel 1	Algemene bepalingen / 377
Titel 2	Erfopvolging bij versterf / 378
Titel 3	Het erfrecht bij versterf van de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot en van de kinderen alsmede andere wettelijke rechten / 379
Afdeling 1	Het erfrecht bij versterf van de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot en van de kinderen / 379
Afdeling 2	Andere wettelijke rechten / 383
Titel 4	Uiterste willen / 386
Afdeling 1	Uiterste wilsbeschikkingen in het algemeen / 386
Afdeling 2	Wie uiterste wilsbeschikkingen kunnen maken en wie daaruit voordeel kunnen genieten / 388
Afdeling 3	Legitieme portie / 389
§ 1	Algemene bepalingen / 389
§ 2	De omvang van de legitieme portie / 390
§ 3	Het geldend maken van de legitieme portie / 392
Afdeling 4	Vorm van uiterste willen / 394
Afdeling 5	Herroeping van uiterste wilsbeschikkingen / 397
Titel 5	Onderscheiden soorten van uiterste wilsbeschikkingen / 397
Afdeling 1	Erfstellingen / 397
Afdeling 2	Legaten / 397
§ 1	Algemene bepalingen / 397
§ 2	Giften en andere handelingen die worden aangemerkt als legaten / 399
Afdeling 3	Testamentaire lasten / 399
Afdeling 4	Stichtingen / 400
Afdeling 5	Makingen onder tijdsbepaling en onder voorwaarde / 400
Afdeling 6	Executeurs / 401
Afdeling 7	Testamenteir bewind / 403
§ 1	Algemene bepalingen / 403
§ 2	De bewindvoerder / 404
§ 3	De gevolgen van het bewind / 405
§ 4	Einde van het bewind / 407
Titel 6	Gevolgen van de erfopvolging / 408

Afdeling 1	Algemene bepalingen / 408
Afdeling 2	Aanvaarding en verwerping van nalatenschappen en van legaten / 409
Afdeling 3	Vereffening van de nalatenschap / 412
Afdeling 4	Verdeling van de nalatenschap / 416
	Burgerlijk Wetboek Boek 5 / 419
Boek 5	Zakelijke rechten / 419
Titel 1	Eigendom in het algemeen / 419
Titel 2	Eigendom van roerende zaken / 419
Titel 3	Eigendom van onroerende zaken / 421
Titel 4	Bevoegdheden en verplichtingen van eigenaars van naburige erven / 423
Titel 5	Mandeligheid / 426
Titel 6	Erfdienstbaarheden / 427
Titel 7	Erfpacht / 429
Titel 8	Opstal / 431
Titel 9	Appartementsrechten / 432
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 432
Afdeling 2	De vereniging van eigenaars / 437
Afdeling 3	Rechten uit verzekeringsovereenkomsten / 439
Afdeling 4	Wijziging van de akte van splitsing en opheffing van de splitsing / 439
	Burgerlijk Wetboek Boek 6 / 443
Boek 6	Algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht / 443
Titel 1	Verbintenissen in het algemeen / 443
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 443
Afdeling 2	Pluraliteit van schuldenaren en hoofdelijke verbondenheid / 443
Afdeling 3	Pluraliteit van schuldeisers / 445
Afdeling 4	Alternatieve verbintenissen / 445
Afdeling 5	Voorwaardelijke verbintenissen / 445
Afdeling 6	Nakoming van verbintenissen / 446
Afdeling 7	Opschortingsrechten / 448
Afdeling 8	Schuldeisersverzuim / 449
Afdeling 9	De gevolgen van het niet nakomen van een verbintenis / 450
§ 1	Algemene bepalingen / 450
§ 2	Verzuim van de schuldenaar / 451
§ 3	Verdere gevolgen van niet-nakoming / 451
§ 4	Boetebeding / 452
Afdeling 10	Wettelijke verplichtingen tot schadevergoeding / 452
Afdeling 11	Verbintenissen tot betaling van een geldsom / 456
Afdeling 12	Verrekening / 459
Titel 2	Overgang van vorderingen en schulden en afstand van vorderingen / 461
Afdeling 1	Gevolgen van overgang van vorderingen / 461
Afdeling 2	Subrogatie / 462
Afdeling 3	Schuld- en contractsoverneming / 462
Afdeling 4	Afstand en vermenging / 463
Titel 3	Onrechtmatige daad / 463
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 463
Afdeling 2	Aansprakelijkheid voor personen en zaken / 464
Afdeling 3	Produktaansprakelijkheid / 469
Afdeling 3A	Oneerlijke handelspraktijken / 470
Afdeling 3B	Schending van mededingingsrecht / 475
Afdeling 4	Misleidende en vergelijkende reclame / 477
Afdeling 4A	Aansprakelijkheid bij elektronisch rechtsverkeer / 479
Afdeling 5	Tijdelijke regeling verhaalsrechten / 479
Titel 4	Verbintenissen uit andere bron dan onrechtmatige daad of overeenkomst / 480
Afdeling 1	Zaakwaarneming / 480
Afdeling 2	Onverschuldigde betaling / 480
Afdeling 3	Ongerechtvaardigde verrijking / 481
Titel 5	Overeenkomsten in het algemeen / 482
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 482
Afdeling 2	Het tot stand komen van overeenkomsten / 482

Afdeling 2a	Informatie over dienstverrichters en hun diensten naar aanleiding van de Dienstenrichtlijn / 485
Afdeling 2b	Bepalingen voor overeenkomsten tussen handelaren en consumenten / 486
§ 1	Algemene bepalingen / 486
§ 2	Bepalingen voor overeenkomsten anders dan op afstand of buiten de verkoopruimte / 489
§ 3	Bepalingen voor overeenkomsten op afstand en overeenkomsten buiten de verkoopruimte / 490
§ 4	Aanvullende bepalingen voor overeenkomsten buiten de verkoopruimte / 494
§ 5	Aanvullende bepalingen voor overeenkomsten op afstand / 495
§ 6	Specifieke bepalingen voor overeenkomsten op afstand en buiten de verkoopruimte inzake financiële producten en financiële diensten / 496
Afdeling 3	Algemene voorwaarden / 498
Afdeling 4	Rechtsgevolgen van overeenkomsten / 503
Afdeling 5	Wederkerige overeenkomsten / 505

Implementatiewet toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten / 509

	Burgerlijk Wetboek Boek 7 / 517
Boek 7	Bijzondere overeenkomsten / 517
Titel 1	Koop en ruil / 517
Afdeling 1	Koop: Algemene bepalingen / 517
Afdeling 2	Verplichtingen van de verkoper / 520
Afdeling 3	Bijzondere gevolgen van niet-nakoming van de verplichtingen van de verkoper / 523
Afdeling 4	Verplichtingen van de koper / 525
Afdeling 5	Bijzondere gevolgen van verzuim van de koper / 526
Afdeling 6	Bijzondere gevallen van ontbinding / 526
Afdeling 7	Schadevergoeding / 526
Afdeling 8	Recht van reclame / 527
Afdeling 9	Koop op proef / 527
Afdeling 10	Koop van vermogensrechten / 528
Afdeling 12	Ruil / 528
Titel 1A	Overeenkomsten betreffende het gebruik in deeltijd, vakantieproducten van lange duur, bijstand en uitwisseling / 528
Titel 1AA	Overeenkomsten voor de levering van digitale inhoud en digitale diensten tussen handelaren en consumenten / 531
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 531
Afdeling 2	Verplichtingen van de handelaar / 533
Afdeling 3	Bijzondere gevolgen van niet-nakoming van de verplichtingen van de handelaar / 534
Afdeling 4	Verplichtingen van de consument / 537
Afdeling 5	Slotbepaling / 537
Titel 2	Financiële zekerheidsovereenkomsten / 537
Titel 2A	Consumentenkredietovereenkomsten / 539
Afdeling 1	Bepalingen ter uitvoering van Richtlijn nr. 2008/48/EG van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten / 539
Onderafdeling 1	Algemene bepalingen / 539
Onderafdeling 2	Informatieverstrekking en handelingen voorafgaand aan het sluiten van de kredietovereenkomst / 542
Onderafdeling 3	Informatie en rechten betreffende kredietovereenkomsten / 542
Onderafdeling 4	Jaarlijks kostenpercentage / 547
Onderafdeling 5	Kredietgevers en kredietbemiddelaars / 547
Onderafdeling 6	Slotbepalingen / 547
Afdeling 2	Overige bepalingen betreffende consumentenkredietovereenkomsten / 547
Titel 2B	Goederenkrediet / 550
Afdeling 1	Goederenkrediet betreffende roerende zaken, niet-registergoederen / 550
Afdeling 2	Huurkoop onroerende zaken / 552
Onderafdeling 1	Algemene bepalingen / 552
Onderafdeling 2	Huurkoop van woonruimte / 554

Afdeling 3	Consumentenkredietovereenkomsten betreffende voor bewoning bestemde onroerende zaken / 555
Onderafdeling 1	Algemene bepalingen / 555
Onderafdeling 2	Informatieverstrekking en handelingen voorafgaand aan het sluiten van de kredietovereenkomst / 557
Onderafdeling 3	Jaarlijks kostenpercentage / 559
Onderafdeling 4	Informatie en rechten betreffende kredietovereenkomsten / 559
Onderafdeling 5	Slotbepalingen / 561
Titel 2C	Geldlening / 561
Titel 2D	Overeenkomst van pandbelening / 561
Titel 3	Schenking / 563
Titel 4	Huur / 565
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 565
Afdeling 2	Verplichtingen van de verhuurder / 565
Afdeling 3	De verplichtingen van de huurder / 566
Afdeling 4	De overgang van de huur bij overdracht van de verhuurde zaken en het eindigen van de huur / 569
Afdeling 5	Huur van woonruimte / 570
Onderafdeling 1	Algemeen / 570
Onderafdeling 2	Huurprijzen en andere vergoedingen / 572
§ 1	Huurprijzen / 572
§ 2	Andere vergoedingen / 576
§ 3	Slotbepalingen / 578
Onderafdeling 3	Medehuur en voortzetting van de huur / 578
Onderafdeling 4	Het eindigen van de huur / 581
Afdeling 6	Huur van bedrijfsruimte / 586
Titel 5	Pacht / 591
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 591
Afdeling 2	Vorm van de pachtovereenkomst / 591
Afdeling 3	Goedkeuring van de pachtovereenkomst / 591
Afdeling 4	Duur van de pachtovereenkomst / 593
Afdeling 5	Pachtprijs / 594
Afdeling 6	Verplichtingen van de verpachter / 595
Afdeling 7	Verplichtingen van de pachter / 596
Afdeling 8	Overgang van de pacht bij overdracht van de verpachte zaken / 598
Afdeling 9	Pachtoverneming / 599
Afdeling 10	Het eindigen van de pachtovereenkomst / 599
Afdeling 11	Het voorkeursrecht van de pachter / 602
Afdeling 12	Bijzondere pachtovereenkomsten / 604
§ 1	Verpachting door openbare lichamen / 604
§ 2	Verpachting binnen reservaten / 604
§ 3	Pacht van geringe oppervlakten / 605
§ 4	Teeltpacht en geliberaliseerde pacht / 606
Afdeling 13	Dwingend recht / 607
Afdeling 14	Slotbepalingen / 607
Titel 7	Opdracht / 607
Afdeling 1	Opdracht in het algemeen / 607
Afdeling 2	Lastgeving / 609
Afdeling 3	Bemiddelingsovereenkomst / 611
Afdeling 4	Agentuurovereenkomst / 611
Afdeling 5	De overeenkomst inzake geneeskundige behandeling / 615
Titel 7A	Pakketreisovereenkomst en gekoppeld reisarrangement / 619
Afdeling 1	Definities en toepassingsgebied / 619
Afdeling 2	Informatieverplichtingen en inhoud van de pakketreisovereenkomst / 621
Afdeling 3	Wijziging van de pakketreisovereenkomst vóór het begin van de pakketreis / 623
Afdeling 4	Uitvoering van de pakketreis / 625
Afdeling 5	Bescherming bij insolventie / 627
Afdeling 6	Gekoppelde reisarrangementen / 628
Afdeling 7	Slotbepalingen / 628
Titel 7B	Betalingstransactie / 629
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 629
Afdeling 2	Toestaan van betalingstransacties / 633

Afdeling 3	Uitvoering van de betalingstransactie / 637
§ 1	Betaalopdrachten, kosten en overgemaakte bedragen / 637
§ 2	Uitvoeringstermijn en valutadatum / 638
§ 3	Aansprakelijkheid / 639
Afdeling 4	Slotbepalingen / 641
Titel 9	Bewaarneming / 642
Titel 10	Arbeidsovereenkomst / 643
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 643
Afdeling 2	Loon / 644
Afdeling 3	Vakantie en verlof / 653
Afdeling 4	Gelijke behandeling / 655
Afdeling 5	Enkele bijzondere bedingen in de arbeidsovereenkomst / 656
Afdeling 6	Enkele bijzondere verplichtingen van de werkgever / 658
Afdeling 7	Enkele bijzondere verplichtingen van de werknemer / 661
Afdeling 8	Rechten van de werknemer bij overgang van een onderneming / 662
Afdeling 9	Einde van de arbeidsovereenkomst / 663
Afdeling 10	Bijzondere bepalingen voor handelsvertegenwoordigers / 680
Afdeling 11	Bijzondere bepalingen ter zake van de uitzendovereenkomst / 681
Afdeling 12	Bijzondere bepalingen terzake van de zee-arbeidsovereenkomst / 682
Afdeling 12A	Bijzondere bepalingen ter zake van de zee-arbeidsovereenkomst in de zee- visserij / 693
Afdeling 12B	De maatschapsovereenkomst in de zeevisserij / 694
Titel 12	Aanneming van werk / 694
Afdeling 1	Aanneming van werk in het algemeen / 694
Afdeling 2	Bijzondere bepalingen voor de bouw van een woning in opdracht van een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf / 697
Titel 14	Borgtocht / 698
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 698
Afdeling 2	Borgtocht, aangegaan buiten beroep of bedrijf / 699
Afdeling 3	De gevolgen van de borgtocht tussen de hoofdschuldenaar en de borg en tussen borgen en voor de verbintenis aansprakelijke niet-schuldenaren onderling / 700
Titel 15	Vaststellingsovereenkomst / 701
Titel 16	Franchise / 704
Titel 17	Verzekering / 707
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 707
Afdeling 2	Schadeverzekering / 711
Afdeling 3	Sommenverzekering / 713
§ 1	Algemene bepalingen / 713
§ 2	Levensverzekering / 715
Titel 18	Lijfrente / 717

**Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in ver-
band met de modernisering van de regeling omtrent personenven-
nootschappen (Voorontwerp Wet modernisering personenvennoot-
schappen) / 719**

**Voorontwerp Invoeringswet modernisering personenvennootschap-
pen / 727**

Burgerlijk Wetboek Boek 7A / 731

Boek 7A	Bijzondere overeenkomsten; vervolg / 731
Negende titel	Van maatschap / 731
Eerste afdeling	Algemeene bepalingen / 731
Tweede afdeling	Van de verbindtenissen der vennoten onderling / 731
Derde afdeling	Van de verbindtenissen der vennoten ten aanzien van derden / 733
Vierde afdeling	Van de verschillende wijzen waarop de maatschap eindigt / 733
Derdiende titel	Van bruikleening / 734
Eerste afdeling	Algemeene bepalingen / 734
Tweede afdeling	Van de verpligtingen van dengenen die iets ter bruikleening ontvangt / 734
Derde afdeling	Van de verpligtingen van den uitleener / 734
Vijftiende titel	Van gevestigde of alijdurende renten / 735

Zestiende titel	Van kans-overeenkomsten / 735
Derde afdeling	Van spel en weddenschap / 735
	Burgerlijk Wetboek Boek 8 / 737
Boek 8	Verkeersmiddelen en vervoer / 737
Titel 1	Algemene bepalingen / 737
Titel 2	Algemene bepalingen betreffende vervoer / 738
Afdeling 1	Overeenkomst van goederenvervoer / 738
Afdeling 2	Overeenkomst van gecombineerd goederenvervoer / 739
Afdeling 3	Overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen / 742
Afdeling 4	Overeenkomst van personenvervoer / 744
Afdeling 5	Overeenkomst tot binnenlands openbaar personenvervoer / 745
Afdeling 6	Overeenkomst van gecombineerd vervoer van personen / 748
Titel 3	Het zeeschip en de zaken aan boord daarvan / 748
Afdeling 1	Rederij van het zeeschip / 748
Afdeling 2	Rechten op zeeschepen / 750
Afdeling 3	Voorrechten op zeeschepen / 752
Afdeling 4	Voorrechten op zaken aan boord van zeeschepen / 754
Afdeling 5	Slotbepalingen / 755
Titel 4	Bemanning van een zeeschip / 755
Afdeling 2	Kapitein / 755
Titel 5	Exploitatie / 756
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 756
Afdeling 2	Overeenkomst van goederenvervoer over zee / 757
Afdeling 3	Overeenkomst van personenvervoer over zee / 770
Afdeling 4	Enige bijzondere overeenkomsten / 778
Titel 6	Ongevallen / 778
Afdeling 1	Aanvaring / 778
Afdeling 2	Hulpverlening / 779
Afdeling 3	Avarij-grosse / 783
Afdeling 4	Gevaarlijke stoffen aan boord van een zeeschip / 784
Afdeling 5	Aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie / 786
§ 1	algemene bepalingen en toepassingsgebied / 786
§ 2	aansprakelijkheid van de scheepseigenaar / 787
§ 3	verplichte verzekering / 788
Afdeling 6	Aansprakelijkheid voor de kosten van het lokaliseren, markeren en opruimen van een wrak / 790
Titel 7	Beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen / 791
Titel 8	Het binnenschip en de zaken aan boord daarvan / 794
Afdeling 1	Rederij van het binnenschip / 794
Afdeling 2	Rechten op binnenschepen / 794
Afdeling 3	Huurkoop van teboekstaande binnenschepen / 796
Afdeling 4	Voorrechten op binnenschepen / 799
Afdeling 5	Voorrechten op zaken aan boord van binnenschepen / 800
Afdeling 6	Slotbepalingen / 801
Titel 9	Bemanning van een binnenschip / 802
Afdeling 2	Schipper / 802
Titel 10	Exploitatie / 802
Afdeling 1	Algemene bepaling / 802
Afdeling 2	Overeenkomst van goederenvervoer over binnenwateren / 802
Afdeling 3	Overeenkomst van personenvervoer over binnenwateren / 815
Afdeling 4	Enige bijzondere overeenkomsten / 817
Titel 11	Ongevallen / 819
Afdeling 1	Aanvaring / 819
Afdeling 2	Hulpverlening / 820
Afdeling 3	Avarij-grosse / 820
Afdeling 4	Gevaarlijke stoffen aan boord van een binnenschip / 820
Titel 12	Beperking van aansprakelijkheid van eigenaren van binnenschepen / 822
Titel 13	Wegvervoer / 824
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 824
Afdeling 2	Overeenkomst van goederenvervoer over de weg / 825
Afdeling 3	Overeenkomst van personenvervoer over de weg / 833
Afdeling 4	Verhuisovereenkomst / 836

Titel 14	Ongevallen / 840
Afdeling 1	Gevaarlijke stoffen aan boord van een voertuig / 840
Titel 15	Het luchtvaartuig / 843
Afdeling 1	Rechten op luchtvaartuigen / 843
Afdeling 2	Voorrechten op luchtvaartuigen / 845
Afdeling 3	Slotbepaling / 846
Titel 16	Exploitatie / 846
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 846
Afdeling 2	Overeenkomst van goederenvervoer door de lucht / 847
Afdeling 3	Overeenkomst van personenvervoer door de lucht / 852
Afdeling 4	Opvolgend vervoer / 855
Titel 18	Overeenkomst van goederenvervoer over spoorwegen / 856
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 856
Afdeling 2	Sluiting en uitvoering van de vervoerovereenkomst / 856
Afdeling 3	Aansprakelijkheid / 861
Afdeling 4	Uitoefening van rechten / 865
Afdeling 5	Onderlinge betrekkingen tussen de vervoerders / 866
Titel 19	Ongevallen / 867
Afdeling 1	Aansprakelijkheid voor spoorvoertuigen en spoorweginfrastructuur / 867
Afdeling 2	Gevaarlijke stoffen aan boord van een spoorrijtuig / 867
Titel 20	Verjaring en verval / 870
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 870
Afdeling 2	Goederenvervoer / 871
Afdeling 3	Bijzondere exploitatieovereenkomsten / 873
Afdeling 4	Overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen / 873
Afdeling 5	Vervoer van personen / 874
Afdeling 7	Rederij / 875
Afdeling 8	Rechtsvorderingen jegens kapitein of schipper / 875
Afdeling 9	Aanvaring / 875
Afdeling 10	Hulpverlening / 876
Afdeling 11	Avari-j-grosse / 876
Afdeling 12	Gevaarlijke stoffen aan boord van een zeeschip, een binnenschip, een voertuig en een spoorvoertuig / 877
Afdeling 12a	Vorderingen ter zake van kosten van het lokaliseren, markeren en opruimen van een wrak / 877
Afdeling 13	Luchtrecht / 877
	Burgerlijk Wetboek Boek 10 / 879
Boek 10	Internationaal privaatrecht / 879
Titel 1	Algemene bepalingen / 879
Titel 2	De naam / 881
Titel 3	Het huwelijk / 883
Afdeling 1	Voltrekking en erkenning van de geldigheid van huwelijken / 883
Afdeling 2	Rechtsbetrekkingen tussen de echtgenoten / 884
Afdeling 3	Enkele bepalingen inzake het huwelijksvermogensregime / 884
Afdeling 4	Ontbinding van het huwelijk en scheiding van tafel en bed / 885
Titel 4	Het geregistreerd partnerschap / 886
Afdeling 1	Het aangaan van een geregistreerd partnerschap in Nederland / 886
Afdeling 2	De erkenning van een buiten Nederland aangegaan geregistreerd partnerschap / 886
Afdeling 3	Rechtsbetrekkingen tussen de geregistreerde partners / 887
Afdeling 4	Enkele bepalingen inzake het partnerschapsvermogensregime / 887
Afdeling 5	Beëindiging in Nederland van een geregistreerd partnerschap / 888
Afdeling 6	Erkenning van een buiten Nederland tot stand gekomen beëindiging van een geregistreerd partnerschap / 888
Afdeling 7	Levensonderhoud / 888
Afdeling 8	Overgangsrecht / 889
Titel 5	Afstamming / 889
Afdeling 1	Familierechtelijke betrekkingen door geboorte / 889
Afdeling 2	Familierechtelijke betrekkingen door erkenning of gerechtelijke vaststelling van het vaderschap / 890
Afdeling 3	Familierechtelijke betrekkingen door wettiging / 890

Afdeling 4	De inhoud van familierechtelijke betrekkingen uit hoofde van afstamming / 891
Afdeling 5	Erkenning van buitenlands tot stand gekomen rechterlijke beslissingen en rechtsfeiten / 891
Afdeling 6	Overgangsrecht / 892
Titel 6	Adoptie / 892
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 892
Afdeling 2	De in Nederland uit te spreken adoptie / 892
Afdeling 3	Erkenning van een buitenlandse adoptie / 892
Afdeling 4	Overgangsrecht / 893
Titel 7	Overige onderwerpen van familierecht / 894
Afdeling 1	Ouderlijke verantwoordelijkheid en bescherming van kinderen / 894
Afdeling 2	Internationale ontvoering van kinderen / 894
Afdeling 3	(gereserveerd) / 894
Afdeling 4	Levensonderhoud / 894
Titel 8	Corporaties / 894
Titel 9	Vertegenwoordiging / 896
Titel 10	Goederenrecht / 896
Afdeling 1	Algemene bepalingen / 896
Afdeling 2	Het goederenrechtelijke regime met betrekking tot zaken / 896
Afdeling 3	Het goederenrechtelijke regime met betrekking tot vorderingsrechten / 897
Afdeling 4	Het goederenrechtelijke regime met betrekking tot aandelen / 898
Afdeling 5	Het goederenrechtelijke regime met betrekking tot giraal overdraagbare effecten / 899
Titel 11	Trustrecht / 899
Titel 12	Erfrecht / 899
Titel 13	Verbintenissen uit overeenkomst / 900
Titel 14	Verbintenissen uit andere bron dan overeenkomst / 901
Titel 15	Enkele bepalingen met betrekking tot het zeerecht, het binnenvaartrecht en het luchtrecht / 901
Titel 16	Arbitrage / 902
	Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek / 903
Titel 1	Overgangsbepalingen in verband met Boek 1 / 903
Titel 2	Overgangsbepalingen in verband met Boek 2 / 907
Titel 3	Algemene overgangsbepalingen in verband met de Boeken 3–10 / 912
Titel 4	Overgangsbepalingen in verband met Boek 3 / 913
Titel 5	Overgangsbepalingen in verband met Boek 4 / 918
Titel 6	Overgangsbepalingen in verband met Boek 5 / 920
Titel 7	Overgangsbepalingen in verband met Boek 6 / 924
Titel 8	Overgangsbepalingen in verband met Boek 7 / 926
Titel 9	Overgangsbepalingen in verband met Boek 8 / 931
Titel 10	Overgangsbepaling in verband met Boek 10 / 932
	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering / 935
Eerste boek	De wijze van procederen voor de rechtbanken, de hoven en de Hoge Raad / 935
Eerste titel	Algemene bepalingen / 935
Eerste afdeling	Rechtsmacht van de Nederlandse rechter / 935
Tweede afdeling	Enkelvoudige en meervoudige kamers / 937
Derde afdeling	Algemene voorschriften voor procedures / 938
Vierde afdeling	Wraking en verschoning van rechters / 942
Vijfde afdeling	Het openbaar ministerie en de procureur-generaal bij de Hoge Raad / 943
Vijfde afdeling A	De Autoriteit Consument en Markt en de Europese Commissie / 944
Zesde afdeling	Exploten / 944
Zevende afdeling	Inlichtingen over buitenlands recht en communautair mededingingsrecht / 948
Achtste afdeling	Herstel van verkeerd inleiden van een procedure, verwijzing door of naar de kantonrechter en verwijzing bij absolute onbevoegdheid / 949
Negende afdeling	Slotbepaling / 950
Tweede titel	De dagvaardingsprocedure in eerste aanleg / 950
Eerste afdeling	Algemene bepalingen / 950

Tweede afdeling	Kantonzaken / 953
Derde afdeling	Relatieve bevoegdheid / 954
Vierde afdeling	Dagvaarding / 956
Vijfde afdeling	Verloop van de procedure / 958
Zesde afdeling	Reconventie / 960
Zevende afdeling	Verstek / 960
Achtste afdeling	Verzet / 961
Negende afdeling	Bewijs / 961
§ 1	Algemene bepalingen van bewijsrecht / 961
§ 2	Akten en vonnissen / 962
§ 3	Openlegging van boeken, bescheiden en geschriften / 963
§ 4	Getuigen / 963
§ 5	Voorlopig getuigenverhoor / 966
§ 6	Deskundigen / 967
§ 7	Plaatsopneming en bezichtiging / 969
§ 8	Voorlopig bericht of verhoor van deskundigen, voorlopige plaatsopneming en bezichtiging / 969
Tiende afdeling	Incidentele vorderingen / 970
§ 1	Algemene bepalingen / 970
§ 2	Vrijwaring / 970
§ 3	Voeging en tussenkomst / 971
§ 4	Verwijzing en voeging van zaken / 972
§ 5	Voorlopige voorzieningen / 972
§ 6	Zekerheidstelling voor proceskosten / 972
Elfde afdeling	Schorsing en hervatting / 973
Twaalfde afdeling	Het vonnis / 973
§ 1	Algemeen / 973
§ 2	Kosten / 974
Dertiende afdeling	Afbreking van de instantie / 976
§ 1	Doorhaling op de rol / 976
§ 2	Afstand van instantie / 976
§ 3	Verval van instantie / 976
Veertiende afdeling	Het kort geding / 977
Derde titel	De verzoekschriftprocedure in eerste aanleg / 978
Eerste afdeling	Algemene bepaling / 978
Tweede afdeling	Relatieve bevoegdheid / 978
Derde afdeling	Oproeping / 979
Vierde afdeling	Verloop van de procedure / 980
Zesde titel	Prorogatie van rechtspraak aan het gerechtshof / 983
Zevende titel	Hoger beroep / 983
Eerste afdeling	Van de zaken aan hooger beroep onderworpen / 983
Tweede afdeling	Van den termijn van beroep / 984
Derde afdeling	Van de rechtspleging in hooger beroep en de gevolgen van hetzelfde / 984
Vierde afdeling	Hoger beroep tegen beschikkingen / 985
Negende titel	Verzet door derden / 986
Tiende titel	Herroeping / 987
Eerste afdeling	Herroeping van vonnissen / 987
Tweede afdeling	Herroeping van beschikkingen / 988
Tiende titel A	Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad / 988
Elfde titel	Cassatie / 989
Eerste afdeling	Algemeen / 989
Eerste afdeling A	Vorderingsprocedures aan cassatie onderworpen / 990
Tweede afdeling	De termijn van beroep in cassatie in vorderingsprocedures en de schorsende kracht daarvan / 991
Derde afdeling	Van de rechtspleging in cassatie in vorderingsprocedures / 991
Vierde afdeling	Uitspraak in cassatie in vorderingsprocedures / 994
Vijfde afdeling	Beroep in cassatie in verzoekprocedures / 994
Tweede boek	Van de gerechtelijke tenuitvoerlegging van vonnissen, beschikkingen en authentieke akten / 995
Eerste titel	Algemene regels / 995
Tweede titel	Van de gerechtelijke tenuitvoerlegging op goederen die geen registergoederen zijn / 997

Eerste afdeling	Van executoriaal beslag op roerende zaken die geen registergoederen zijn / 997
Eerste afdeling A	Van executoriaal beslag op rechten aan toonder of order, aandelen op naam en effecten op naam, die geen aandelen zijn / 1003
Eerste afdeling B	Van executoriaal beslag op aandelen op naam in naamloze vennootschappen en besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid / 1004
Tweede afdeling	Van executoriaal beslag onder derden / 1006
Tweede afdeling A	Van executoriaal beslag onder derden in zaken betreffende levensonderhoud en uitkering voor de huishouding / 1015
Tweede afdeling B	Van executoriaal beslag onder de schuldeiser zelf / 1016
Tweede afdeling C	Van executoriaal beslag op de rechten uit een sommenverzekering / 1016
§ 1	Algemene bepalingen / 1016
§ 2	Beslag ten laste van de verzekeringnemer op diens rechten uit een levensverzekering / 1017
Derde afdeling	Van de verdeling van de opbrengst der executie / 1018
Vierde afdeling	Van executie tot afgifte van roerende zaken, die geen registergoederen zijn / 1021
Derde titel	Van de gerechtelijke tenuitvoerlegging op onroerende zaken / 1022
Eerste afdeling	Van executoriaal beslag op onroerende zaken / 1022
Tweede afdeling	Van executoriale verkoop van onroerende zaken / 1024
Derde afdeling	Van opvordering door derden / 1026
Vierde afdeling	Van executie door een hypotheekhouder / 1027
Vijfde afdeling	Van de verdeling van de opbrengst van de executie / 1028
Zesde afdeling	Van gedwongen ontruiming / 1029
Vierde titel	Van de gerechtelijke tenuitvoerlegging van schepen en luchtvaartuigen / 1030
Eerste afdeling	Van executoriaal beslag op en executie van schepen / 1030
Tweede afdeling	Van executoriaal beslag op en executie van luchtvaartuigen / 1034
Vijfde titel	Van lijfswang en de tenuitvoerlegging van lijfswang en van dwangsom / 1037
Eerste afdeling	Lijfswang / 1037
Tweede afdeling	Tenuitvoerlegging en ontslag / 1038
Derde afdeling	Van dwangsom / 1039
Zesde titel	Van het vereffenen van schadevergoeding / 1040
Zevende titel	Van het stellen van zekerheid / 1040
Derde boek	Van rechtspleging van onderscheiden aard / 1041
Eerste titel	Van rechtspleging in zaken van verkeersmiddelen en vervoer / 1041
Eerste Afdeling	Algemene bepalingen / 1041
Tweede Afdeling	Van rechtspleging inzake beperking van aansprakelijkheid van scheepseigenaren / 1044
Tweede titel	Van procedures betreffende een nalatenschap of een gemeenschap / 1049
Eerste afdeling	Van de verzegeling / 1049
Tweede afdeling	Van ontzegeling / 1051
Derde afdeling	Van boedelbeschrijving / 1051
Vierde afdeling	Van geschillen in verband met verzegeling, ontzegeling en boedelbeschrijving / 1052
Vierde afdeling A	Rechtsmiddelen tegen beschikkingen in procedures betreffende een nalatenschap / 1052
Vijfde afdeling	Van de verdeling van een gemeenschap / 1053
Vierde titel	Van middelen tot bewaring van zijn recht / 1054
Eerste afdeling	Algemene bepalingen / 1054
Tweede afdeling	Van conservatoir beslag in handen van de schuldenaar / 1056
Derde afdeling	Van conservatoir beslag op aandelen op naam, en effecten op naam die geen aandelen zijn / 1056
Vierde afdeling	Van conservatoir beslag onder derden / 1057
Vijfde afdeling	Van conservatoir beslag onder de schuldeiser zelf / 1057
Vijfde afdeling A	Van conservatoir beslag op de rechten uit een sommenverzekering / 1057
Zesde afdeling	Van conservatoir beslag op onroerende zaken / 1058
Zesde afdeling A	Van conservatoir beslag op schepen / 1058
Zesde afdeling B	Van conservatoir beslag op luchtvaartuigen / 1058
Zevende afdeling	Van conservatoir beslag tot afgifte van zaken en levering van goederen / 1059

Achtste afdeling	Van conservatoir beslag tegen schuldenaren zonder bekende woonplaats in Nederland / 1060
Negende Afdeling	Van middelen tot bewaring van zijn recht op goederen der gemeenschap / 1060
Vijfde titel	Rekenprocedure / 1061
Zesde Titel	Rechtspleging in zaken betreffende het personen- en familierecht / 1062
Eerste afdeling	Rechtspleging in andere zaken dan scheidingszaken / 1062
Tweede afdeling	Rechtspleging in scheidingszaken / 1065
§ 1	Echtscheiding, scheiding van tafel en bed en ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed / 1065
§ 2	Voorlopige voorzieningen / 1067
§ 3	Nevenvoorzieningen / 1069
§ 4	Ontbinding van een geregistreerd partnerschap / 1069
Zevende titel	Enige bijzondere rechtsplegingen / 1069
Eerste afdeling	Afschrift, uittreksel en inzage van akten en andere bewijsmiddelen / 1069
Afdeling 1A	Toegang tot bescheiden in zaken betreffende schending van mededingingsrecht / 1070
Tweede afdeling	Van gerechtelijke bewaring / 1071
Negende titel	Van de formaliteiten, vereist voor de tenuitvoerlegging van in vreemde Staten tot stand gekomen executoriale titels / 1072
Eerste afdeling	Algemene bepalingen / 1072
Tweede afdeling	Bijzondere bepalingen / 1073
Tiende titel	Van rechtspleging in zaken van rechtspersonen / 1073
Twaalfde titel	Van rechtspleging in zaken betreffende onredelijk bezwarende bedingen in algemene voorwaarden / 1074
Titel 13	Van rechtspleging in zaken betreffende de teruggave van cultuuroederen / 1075
Titel 14	Van rechtspleging in zaken betreffende de verbindendverklaring van overeenkomsten strekkende tot collectieve schadeafwikkeling / 1076
Titel 14A	Van rechtspleging in zaken betreffende een collectieve actie en collectieve schadeafwikkeling / 1079
Titel 15	Van rechtspleging in zaken betreffende rechten van intellectuele eigendom / 1084
Titel 15A	Van rechtspleging in zaken betreffende bescherming van bedrijfsgeheimen / 1086
Titel 16	Van rechtspleging in pachtzaken / 1087
Titel 17	Van rechtspleging in deelgeschillen betreffende letsel- en overlijdensschade / 1089
Titel 18	Van rechtspleging in zaken betreffende een arbeidsovereenkomst op grond waarvan de werknemer arbeid verricht op het continentaal plat / 1090
Vierde boek	Arbitrage / 1090
Eerste titel	Arbitrage in Nederland / 1090
Eerste afdeling	De overeenkomst tot arbitrage / 1090
Eerste afdeling A	De overeenkomst tot arbitrage en de bevoegdheid van de gewone rechter / 1091
Eerste afdeling B	Het scheidsgerecht / 1091
Tweede afdeling	Het arbitraal geding / 1094
Derde afdeling	Het arbitraal vonnis / 1097
Derde afdeling A	Arbitraal hoger beroep / 1100
Vierde afdeling	De tenuitvoerlegging van het arbitraal vonnis / 1101
Vijfde afdeling	De vernietiging en de herroeping van het arbitraal vonnis / 1102
Zesde afdeling	Het arbitraal vonnis, houdende een vergelijk tussen de partijen / 1104
Zevende afdeling	Slotbepalingen / 1104
Tweede titel	Arbitrage buiten Nederland / 1105
Wet vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht / 1107	
Faillissementswet / 1121	
Titel I	Van faillissement / 1121
Eerste afdeling	Van de faillietverklaring / 1121
Tweede afdeling	Van de gevolgen der faillietverklaring / 1127
Derde afdeling	Van het bestuur over de failliete boedel / 1137

§ 1	Van de rechter-commissaris / 1137
§ 2	Van de curator / 1137
§ 3	Van de schuldeiserscommissie / 1138
§ 4	Van de vergaderingen der schuldeisers / 1139
§ 5	Van de rechterlijke beschikkingen / 1140
Vierde afdeling	Van de voorzieningen na de faillietverklaring en van het beheer des curators / 1140
Vijfde afdeling	Van de verificatie der schuldvorderingen / 1144
Vijfde afdeling A	Vereenvoudigde afwikkeling van faillissement / 1148
Zesde afdeling	Van het akkoord / 1149
Zevende afdeling	Van de vereffening des boedels / 1153
Achtste afdeling	Van de rechtstoestand des schuldenaars na afloop van de vereffening / 1156
Tiende afdeling	Bepalingen van internationaal recht / 1156
Elfde afdeling	Van rehabilitatie / 1157
Afdeling 11A	Van het definitieve karakter van de afwikkeling van betalingen en effecten-transacties in betalings- en afwikkelingssystemen / 1157
Afdeling 11AA	Van het faillissement van een bank / 1160
§ 1	In Nederland gevestigde bank en buiten de Europese Economische Ruimte gevestigde bank met bijkantoor in Nederland / 1160
§ 2	Bepalingen van internationaal privaatrecht / 1166
Afdeling 11AB	Van het faillissement van een beleggingsonderneming / 1168
Afdeling 11B	Van het faillissement van een verzekeraar / 1169
§ 1	Definities / 1169
§ 2	Verzekeraars met zetel in Nederland, verzekeraars zonder vergunning met zetel in een andere lidstaat dan Nederland en verzekeraars met zetel buiten de Europese Unie met bijkantoor in Nederland / 1170
§ 3	Bepalingen van internationaal privaatrecht / 1177
§ 4	Verzekeraars met beperkte risico-omvang / 1179
Afdeling 11C	Van het faillissement van een centrale tegenpartij / 1180
Titel II	Van surseance van betaling / 1182
Eerste afdeling	Van de verlening van surseance van betaling en haar gevolgen / 1182
Tweede afdeling	Van het akkoord / 1191
Tweede afdeling A	Bijzondere bepalingen / 1195
Tweede afdeling B	Van de verlening van surseance van betaling aan een beleggingsonderneming en een financiële instelling die een verklaring van ondertoezichtstelling heeft of een andere instelling / 1196
Derde afdeling	Slotbepalingen / 1197
Titel III	Schuldsaneringsregeling natuurlijke personen / 1197
Eerste afdeling	Het uitspreken van de toepassing van de schuldsaneringsregeling / 1197
Tweede afdeling	De gevolgen van de toepassing van de schuldsaneringsregeling / 1201
Derde afdeling	Het bestuur over de boedel / 1205
Vierde afdeling	De voorzieningen na de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling en de taak van de bewindvoerder / 1207
Vijfde afdeling	Verificatie van vorderingen / 1207
Zesde afdeling	Het akkoord / 1208
Zevende afdeling	De vereffening van de boedel / 1210
Achtste afdeling	Termijn en beëindiging van de toepassing van de schuldsaneringsregeling / 1211
Negende afdeling	Bijzondere bepalingen / 1214
Tiende afdeling	Slotbepalingen / 1214
Tweede afdeling	Homologatie van een onderhands akkoord / 1215
§ 1	Algemene bepalingen / 1215
§ 2	De aanbieding van een stemming over een akkoord / 1216
§ 3	De homologatie van het akkoord / 1225
§ 4	De gevolgen van de homologatie van het akkoord / 1227
	Verordening (EU) 2015/848 betreffende insolventieprocedures / 1229
Hoofdstuk I	Algemene bepalingen / 1229
Hoofdstuk II	Erkenning van de insolventieprocedure / 1234
Hoofdstuk III	Secundaire insolventieprocedures / 1238
Hoofdstuk IV	Kennisgeving aan de schuldeisers en indiening van hun vorderingen / 1242

Hoofdstuk V	Insolventieprocedures met betrekking tot leden van een groep ondernemingen / 1244
Deel 1	Samenwerking en communicatie / 1244
Deel 2	Coördinatie / 1246
Onderafdeling 1	Procedure / 1246
Onderafdeling 2	Algemene bepalingen / 1248
Hoofdstuk VI	Gegevensbescherming / 1249
Hoofdstuk VII	Overgangs- en slotbepalingen / 1250

Voorstel van wet houdende wijziging van de Faillissementswet in verband met de aanwijzing door de rechtbank van een beoogd curator ter bevordering van de afwikkeling van een eventueel faillissement en vergroting van de kansen op voorzetting van een onderneming of van een doorstart van rendabele bedrijfsonderdelen (Wet continuïteit ondernemingen I) / 1255

Voorontwerp Novelle WCO I / 1261

Voorontwerp Wet overgang van onderneming in faillissement (WOVOF) / 1263

Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot harmonisatie van bepaalde aspecten van het insolventierecht / 1267

Alfabetisch register / Reg.-1

BURGERLIJK WETBOEK BOEK 1⁽¹⁾

BOEK 1

Personen- en familierecht

TITEL 1

Algemene bepalingen

Art. 1

- 1. Allen die zich in Nederland bevinden, zijn vrij en bevoegd tot het genot van de burgerlijke rechten.
- 2. Persoonlijke dienstbaarheden, van welke aard of onder welke benaming ook, worden niet geduld.

**Vrijheid tot genot
burgerlijke rechten**

Art. 2

Het kind waarvan een vrouw zwanger is wordt als reeds geboren aangemerkt, zo dikwijls zijn belang dit vordert. Komt het dood ter wereld, dan wordt het geacht nooit te hebben bestaan.

Ongeboren kind

Art. 3

- 1. De graad van bloedverwantschap wordt bepaald door het getal der geboorten, die de bloedverwantschap hebben veroorzaakt. Hierbij telt een erkenning, een gerechtelijke vaststelling van het ouderschap of een adoptie als een geboorte.
- 2. Door huwelijk of door geregistreerd partnerschap ontstaat tussen de ene echtgenoot dan wel de ene geregistreerde partner en een bloedverwant van de andere echtgenoot dan wel de andere geregistreerde partner aanverwantschap in dezelfde graad als er bloedverwantschap bestaat tussen de andere echtgenoot dan wel de andere geregistreerde partner en diens bloedverwant.
- 3. Door het eindigen van het huwelijk of geregistreerd partnerschap wordt de aanverwantschap niet opgeheven.

**Graad van bloed- en
aanverwantschap**

TITEL 2

Het recht op de naam

Art. 4

- 1. Een ieder heeft de voornamen die hem in zijn geboorteakte zijn gegeven.
- 2. De ambtenaar van de burgerlijke stand weigert in de geboorteakte voornamen op te nemen die ongepast zijn, of overeenstemmen met bestaande geslachtsnamen tenzij deze tevens gebruikelijke voornamen zijn.
- 3. Geeft de aangever geen voornamen op, of worden deze alle geweigerd zonder dat de aangever ze door een of meer andere vervangt, dan geeft de ambtenaar ambtshalve het kind een of meer voornamen, en vermeldt hij uitdrukkelijk in de akte dat die voornamen ambtshalve zijn gegeven.
- 4. Wijziging van de voornamen kan op verzoek van de betrokken persoon of zijn wettelijke vertegenwoordiger worden gelast door de rechtbank. De wijziging geschiedt doordat van de beschikking een latere vermelding aan de akte van geboorte wordt toegevoegd, overeenkomstig artikel 20a, eerste lid. In geval van wijziging van de voornamen van een buiten Nederland geboren persoon geeft de rechtbank die de beschikking geeft, voor zoveel nodig ambtshalve hetzij een last tot inschrijving van de akte van geboorte dan wel van de akte of de uitspraak, bedoeld in artikel 25g, eerste lid, hetzij de in artikel 25c bedoelde beschikking.

**Verkrijging en wijzi-
ging van voornamen**

Art. 5

- 1. Indien een kind alleen in familierechtelijke betrekking tot de moeder staat, heeft het haar geslachtsnaam. Indien een kind door adoptie alleen in familierechtelijke betrekking tot de vader staat, heeft het zijn geslachtsnaam.
- 2. Indien een kind door erkenning in familierechtelijke betrekking tot de vader komt te staan, houdt het de geslachtsnaam van de moeder, tenzij de moeder en de erkenner ter gelegenheid van de erkenning gezamenlijk verklaren dat het kind de geslachtsnaam van de vader zal hebben of van beide ouders in een vrij te bepalen volgorde. Van deze verklaring wordt melding gemaakt in de akte van erkenning. De eerste twee volzinnen zijn van overeenkomstige toepassing bij erkenning van een ongeborn kind. De ouders kunnen evenwel ter gelegenheid van de voltrekking van hun huwelijk of van de registratie van hun partnerschap alsnog gezamenlijk verklaren, dat hun kind voortaan de geslachtsnaam van de andere ouder zal hebben of van beide ouders in een vrij te bepalen volgorde. Van deze verklaring wordt een akte van naamskeuze opgemaakt. Indien een kind door gerechtelijke vaststelling van het vaderschap in familierechtelijke betrekking tot de vader komt te staan, houdt het de geslachtsnaam van de moeder, tenzij de moeder

**Verkrijging ge-
slachtsnaam**

(1) Zoals laatstelijk gewijzigd op 24 maart 2023, *Stb.* 2023, 116 (i.w.t. 01-01-2024).

en de man, wiens vaderschap is vastgesteld, ter gelegenheid van de vaststelling gezamenlijk verklaren dat het kind de geslachtsnaam van de vader zal hebben of van beide ouders in een vrij te bepalen volgorde. De rechterlijke uitspraak inzake de vaststelling van het vaderschap vermeldt de verklaring van de ouders omtrent de geslachtsnaamkeuze.

- 3. Indien een kind door adoptie in familierechtelijke betrekking komt te staan tot beide adoptanten van verschillend geslacht, die met elkaar zijn gehuwd, heeft het kind de geslachtsnaam van de vader, tenzij de adoptanten ter gelegenheid van de adoptie gezamenlijk verklaren dat het kind de geslachtsnaam van de moeder, de oorspronkelijke geslachtsnaam of de geslachtsnaam van beide adoptanten in een vrij te bepalen volgorde of van één van hen in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind in een vrij te bepalen volgorde zal hebben. Indien de adoptanten niet met elkaar gehuwd zijn of indien beide adoptanten van hetzelfde geslacht zijn en met elkaar gehuwd zijn, houdt het kind de geslachtsnaam die het heeft, tenzij de adoptanten ter gelegenheid van de adoptie gezamenlijk verklaren dat het een van hun beider geslachtsnamen zal hebben of van hun beiden in een vrij te bepalen volgorde of van één van hen in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind in een vrij te bepalen volgorde. Indien een kind door adoptie in familierechtelijke betrekking tot de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel van een ouder komt te staan, houdt het zijn geslachtsnaam, tenzij de ouder en diens echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel gezamenlijk verklaren dat het kind de geslachtsnaam zal hebben van die ouder dan wel de geslachtsnaam van de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel of van hun beiden in een vrij te bepalen volgorde of van één van hen in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind in een vrij te bepalen volgorde, dan wel de geslachtsnaam van die ouder. De rechterlijke uitspraak inzake de adoptie vermeldt de verklaring van de adoptanten omtrent de geslachtsnaamkeuze.

- 4. Indien een kind door geboorte in familierechtelijke betrekking tot beide ouders komt te staan, verklaren de ouders gezamenlijk voor of ter gelegenheid van de aangifte van de geboorte welke geslachtsnaam het kind zal hebben. Dat kan de geslachtsnaam zijn van één van de ouders of de geslachtsnamen van beide ouders in een vrij te bepalen volgorde. Van de verklaring van de ouders die voor de aangifte van de geboorte wordt afgelegd, wordt een akte van naamskeuze opgemaakt. Van de verklaring van de ouders die ter gelegenheid van de aangifte van de geboorte wordt afgelegd, wordt melding gemaakt in de akte van geboorte. Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing indien een ouder en zijn echtgenoot of geregistreerde partner die niet de ouder is, van rechtswege gezamenlijk het gezag als bedoeld in artikel 253sa over het kind zullen uitoefenen of uitoefenen. De verklaring die niet ter gelegenheid van de aangifte van de geboorte wordt afgelegd, kan ten overstaan van iedere ambtenaar van de burgerlijke stand worden afgelegd.

- 5. Wordt een verklaring houdende naamskeuze, bedoeld in het vierde lid, voor of ter gelegenheid van de aangifte van de geboorte afgelegd, dan heeft het kind de gekozen naam vanaf de geboorte. Geschiedt de naamskeuze niet uiterlijk ter gelegenheid van de aangifte van de geboorte, dan neemt de ambtenaar van de burgerlijke stand als geslachtsnaam van het kind in de geboorteakte op:

- a. de geslachtsnaam van de vader in geval het kind door geboorte in familierechtelijke betrekking tot beide ouders komt te staan;
- b. de geslachtsnaam van de moeder in geval een ouder en zijn echtgenoot of geregistreerde partner die niet de ouder is, van rechtswege gezamenlijk het gezag als bedoeld in artikel 253sa over het kind uitoefenen.

- 6. Indien de moeder na de geboorte van het kind op grond van artikel 199, onderdeel b, het vaderschap van de overleden echtgenoot of geregistreerde partner ontkent of op grond van artikel 198, tweede lid, het moederschap van de overleden echtgenote of geregistreerde partner (*red.*: lees: partner) ontkent en zij ten tijde van de geboorte en van de ontkenning is hertrouwd of een nieuw partnerschap heeft laten registreren, kunnen de moeder en haar echtgenoot of geregistreerde partner gezamenlijk ter gelegenheid van de ontkenning verklaren welke geslachtsnaam het kind zal hebben. Dat kan de geslachtsnaam zijn van de moeder of de echtgenoot of echtgenote of geregistreerde partner, of van beide in een vrij te bepalen volgorde. Van deze verklaring wordt een akte van naamskeuze opgemaakt. Bij gebreke van een verklaring heeft het kind de geslachtsnaam van de echtgenoot of geregistreerde partner.

- 7. Indien een kind op het tijdstip van het ontstaan van de familierechtelijke betrekking met beide ouders zestien jaar of ouder is, verklaart het zelf ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand of van de notaris of, in geval van adoptie of gerechtelijke vaststelling van het vaderschap, ten overstaan van de rechter of het de geslachtsnaam van de ene of de andere ouder zal hebben of van beide ouders in een vrij te bepalen volgorde of bij adoptie, een geslachtsnaam die is gekozen overeenkomstig het derde lid. Van deze verklaring wordt melding gemaakt in de

akte van erkenning of in de rechterlijke uitspraak inzake adoptie of gerechtelijke vaststelling van het vaderschap.

- 8. Een verklaring van de ouders als bedoeld in het tweede, vierde of zesde lid, kan slechts ten aanzien van de geslachtsnaam van hun eerste kind worden afgelegd. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van het eerste kind over wie de ouder en zijn echtgenoot of geregistreerde partner die niet de ouder is, van rechtswege gezamenlijk het gezag als bedoeld in artikel 253sa zullen uitoefenen of uitoefenen. Onverminderd het zevende lid, hebben volgende kinderen van dezelfde ouders dan wel kinderen over wie dezelfde ouder en dezelfde echtgenoot of geregistreerde partner die niet de ouder is, van rechtswege het gezag gezamenlijk zullen uitoefenen, dezelfde geslachtsnaam zal hebben als het eerste kind, met dien verstande dat in het geval dat volgende kinderen blijkens de geboorteakte of krachtens toepasselijk recht een naam hebben die afwijkt van de naam van het eerste kind, de ouders kunnen verklaren dat het desbetreffende kind dezelfde geslachtsnaam zal hebben als het eerste kind. Indien een kind door adoptie in familierechtelijke betrekking komt te staan tot zijn adoptanten kan in afwijking van het voorgaande steeds worden gekozen voor de oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind of een combinatie van de oorspronkelijke geslachtsnaam met de geslachtsnaam van een der adoptanten, waarbij alle kinderen van die adoptanten met een combinatie van geslachtsnamen tenminste een zelfde geslachtsnaam van de adoptant hebben en alle kinderen die niet door adoptie in familierechtelijke betrekking tot de ouders komen te staan dezelfde geslachtsnaam of gecombineerde geslachtsnaam hebben. De gekozen oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind werkt niet door voor volgende kinderen van die adoptanten. Indien voor de geboorte of ter gelegenheid van de aangifte naamskeuze is gedaan ten aanzien van een kind dat levenloos ter wereld komt of is gekomen, wordt deze keuze opgenomen in de akte, bedoeld in artikel 19i, eerste lid, en geldt zij alleen ten aanzien van dit kind.

- 9. Is één van de ouders voorafgaand aan het tijdstip waarop de naamskeuze uiterlijk moet zijn gedaan overleden en is de naamskeuze niet gedaan, dan legt de andere ouder een verklaring omtrent de naamskeuze af. Hetzelfde geldt indien één van de ouders wegens diens lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele staat dan wel indien ten aanzien van hem of haar een mentorschap bestaat.

- 10. Zijn de vader en moeder onbekend, dan neemt de ambtenaar van de burgerlijke stand in de geboorteakte een voorlopige voornaam en geslachtsnaam op, in afwachting van het koninklijk besluit waarbij de voornamen en de geslachtsnaam van het kind worden vastgesteld.

- 11. Indien op grond van het tweede tot en met negende lid een kind, wiens vader van adel is, niet zijn geslachtsnaam verkrijgt, gaat de adeloom niet over op dat kind.

- 12. De geslachtsnaam van kinderen geboren uit een huwelijk met een lid van het koninklijk huis wordt bij koninklijk besluit bepaald.

- 13. In het tweede, vijfde en zesde lid wordt onder 'moeder' verstaan de vrouw uit wie het kind is geboren. In deze leden wordt met 'de vader' van het kind en zijn 'vaderschap' gelijkgesteld de moeder die niet de vrouw is uit wie het kind is geboren onderscheidenlijk haar moederschap.

- 14. Wordt voor het kind gekozen voor een combinatie van geslachtsnamen van de ouders, en een ouder heeft een geslachtsnaam die een combinatie is van twee geslachtsnamen van ouders, dan kan maximaal één geslachtsnaam uit de combinatie worden doorgegeven. Dat geldt ook als op grond van het derde lid bij adoptie wordt gekozen voor een geslachtsnaam van één van de ouders in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind, of als die uit een combinatie van twee geslachtsnamen bestaat, één geslachtsnaam uit de combinatie.

Art. 6

De geslachtsnaam wordt ten aanzien van een ieder dwingend bewezen door de akte van geboorte.

Art. 7

- 1. De geslachtsnaam van een persoon kan op zijn verzoek, of op verzoek van zijn wettelijke vertegenwoordiger, door de Koning worden gewijzigd.

- 2. Hij wiens geslachtsnaam of voornamen niet bekend zijn, kan de Koning verzoeken voor hem een geslachtsnaam of voornamen vast te stellen.

- 3. Een wijziging of vaststelling van de geslachtsnaam door de Koning heeft geen invloed op de geslachtsnaam van de kinderen van de betrokken persoon die voor de datum van het besluit meerderjarig zijn geworden of die niet onder zijn gezag staan.

- 4. Een wijziging of vaststelling van de geslachtsnaam door de Koning blijft in stand niettegenstaande een latere erkenning of een gerechtelijke vaststelling van het ouderschap.

- 5. Bij algemene maatregel van bestuur worden regelen gesteld betreffende de gronden waarop de geslachtsnaamswijziging kan worden verleend, de wijze van indiening en behandeling van verzoeken als in het eerste en het tweede lid bedoeld en betreffende het voor wijziging van de geslachtsnaam verschuldigde recht.

Bewijs van geslachtsnaam

Wijziging geslachtsnaam

- 6. Indien Onze Minister van Justitie voornemens is een voordracht te doen voor een koninklijk besluit strekkende tot inwilliging van een verzoek als bedoeld in het eerste of tweede lid, deelt hij dit voornemen schriftelijk mee aan de verzoeker en degene wiens geslachtsnaam is verzocht, alsmede, indien het verzoek op de geslachtsnaam van een minderjarige betrekking heeft, zijn ouders en degene aan wie de minderjarige de geslachtsnaam, waarvan wijziging is verzocht, rechtstreeks ontleent. De schriftelijke mededeling van het voornemen geldt als een beschikking.

- 7. Onze Minister van Justitie doet de schriftelijke mededeling van het voornemen binnen twintig weken.

Art. 8

Voeren naam van een ander

Hij die de naam van een ander zonder diens toestemming voert, handelt jegens die persoon onrechtmatig, wanneer hij daardoor de schijn wekt die ander te zijn of tot diens geslacht of gezin te behoren.

Art. 9

Voeren geslachtsnaam van (gewezen) echtgeno(o)t(e) of geregistreerd partner

- 1. Een vrouw die gehuwd is of die gehuwd is geweest dan wel wier partnerschap geregistreerd is of is geweest en die niet is getrouwd na beëindiging van de registratie of is hertrouwd dan wel niet een geregistreerd partnerschap is aangegaan na beëindiging van het huwelijk of opnieuw is aangegaan, is steeds bevoegd de geslachtsnaam van haar echtgenoot of van haar geregistreerde partner te voeren of aan de hare te doen voorafgaan dan wel die te doen volgen op haar eigen geslachtsnaam.

- 2. Indien het huwelijk door echtscheiding is ontbonden en daaruit geen afstammelingen in leven zijn dan wel indien het geregistreerd partnerschap op de wijze bedoeld in artikel 80c, onder c of d, is beëindigd, kan de rechtbank, wanneer daartoe gegronde redenen bestaan, op verzoek van de gewezen echtgenoot of de gewezen geregistreerde partner aan de vrouw de haar in het eerste lid toegekende bevoegdheid ontnemen.

- 3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de man die gehuwd is of gehuwd is geweest dan wel wiens partnerschap geregistreerd is of is geweest en die niet is getrouwd na beëindiging van de registratie of is hertrouwd dan wel niet een geregistreerd partnerschap is aangegaan na beëindiging van het huwelijk of opnieuw is aangegaan.

TITEL 3

Woonplaats

Art. 10

Woonplaats

- 1. De woonplaats van een natuurlijk persoon bevindt zich te zijner woonstede, en bij gebreke van woonstede ter plaatse van zijn werkelijk verblijf.

- 2. Een rechtspersoon heeft zijn woonplaats ter plaatse waar hij volgens wettelijk voorschrift of volgens zijn statuten of reglementen zijn zetel heeft.

Art. 11

Verlies woonstede

- 1. Een natuurlijk persoon verliest zijn woonstede door daden, waaruit zijn wil blijkt om haar prijs te geven.

- 2. Een natuurlijk persoon wordt vermoed zijn woonstede te hebben verplaatst, wanneer hij daarvan op de wettelijk voorgeschreven wijze aan de betrokken colleges van burgemeester en wethouders heeft kennis gegeven.

Art. 12

Afgeleide woonplaats

- 1. Een minderjarige volgt de woonplaats van hem die het gezag over hem uitoefent, de onder curatele gestelde die van zijn curator. Oefenen beide ouders tezamen het gezag over hun minderjarige kind uit, doch hebben zij niet dezelfde woonplaats, dan volgt het kind de woonplaats van de ouder bij wie het feitelijk verblijft dan wel laatstelijk heeft verbleven.

- 2. Wanneer iemands goederen onder bewind staan, volgt hij voor alles wat de uitoefening van dit bewind betreft, de woonplaats van de bewindvoerder.

- 3. Wanneer ten behoeve van een persoon een mentorschap is ingesteld, volgt hij voor alles wat de uitoefening van dit mentorschap betreft, de woonplaats van de mentor.

- 4. Het eerste, tweede en derde lid zijn niet van toepassing voor zover het betreft de relatieve bevoegdheid van de rechter gedurende een curatele, een bewind als bedoeld in titel 19 en een mentorschap. Hetzelfde geldt indien ten aanzien van een persoon een curatele, een mentorschap of een bewind als bedoeld in titel 19 en tevens een bewind als bedoeld in afdeling 7 van titel 5 van Boek 4 of een bewind als bedoeld in artikel 182 van Boek 7 van kracht zijn en de bevoegde kantonrechter de andere kantonrechter als uitsluitend bevoegde heeft aangewezen.

- 5. Wanneer de persoon, van wie de woonplaats wordt afgeleid, overlijdt of zijn gezag of zijn hoedanigheid verliest, duurt de afgeleide woonplaats voort, totdat een nieuwe woonplaats is verkregen.

Art. 13

Sterfhuis

Het sterfhuis van een overledene is daar, waar hij zijn laatste woonplaats heeft gehad.

Art. 14

Een persoon die een kantoor of een filiaal houdt, heeft ten aanzien van aangelegenheden die dit kantoor of dit filiaal betreffen mede aldaar woonplaats.

Woonplaats i.v.m. kantoor of filiaal

Art. 15

Een persoon kan een andere woonplaats dan zijn werkelijke slechts kiezen, wanneer de wet hem daartoe verplicht, of wanneer de keuze bij schriftelijk of langs elektronische weg aangegane overeenkomst voor een of meer bepaalde rechtshandelingen of rechtsbetrekkingen geschiedt en voor de gekozen woonplaats een redelijk belang aanwezig is. Indien de keuze bij langs elektronische weg aangegane overeenkomst geschiedt, is artikel 227a lid 1 van Boek 6 van overeenkomstige toepassing.

Gekozen woonplaats

TITEL 4

Burgerlijke stand

AFDELING 1

De ambtenaar van de burgerlijke stand

Art. 16

- 1. In elke gemeente zijn twee, of, naar goedvinden van burgemeester en wethouders, meer ambtenaren van de burgerlijke stand. Daarenboven kunnen een of meer ambtenaren van de burgerlijke stand worden belast met het verrichten van bepaalde taken. Deze dragen de titel van buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand. Een ambtenaar van de burgerlijke stand, die niet voldoet aan het in het tweede lid bedoelde vereiste van aanwijsbaarheid, wordt niet in aanmerking genomen voor de berekening van het in de eerste zin genoemde aantal.

Ambtenaar burgerlijke stand

- 2. De in het eerste lid bedoelde ambtenaren worden door burgemeester en wethouders aangewezen. Een aanwijzing kan voor een bepaalde tijdsduur geschieden. De aanwijzing eindigt van rechtswege met ingang van de datum waarop de uitoefening van de functie van ambtenaar van de burgerlijke stand of buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand eindigt. Als ambtenaar of buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand is slechts aanwijsbaar de persoon die in de uitoefening van zijn ambt geen onderscheid maakt als bedoeld in artikel 1 van de Algemene wet gelijke behandeling, tenzij het onderscheid is gebaseerd op een wettelijk voorschrift.

- 3. Ambtenaar van de burgerlijke stand van een gemeente kan slechts zijn een ambtenaar in dienst van die gemeente of een andere gemeente. Buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand kan mede zijn een persoon die geen ambtenaar in gemeentelijke dienst is.

- 4. De ambtenaar of buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand wordt tot zijn betrekking niet toegelaten dan na voor de rechtbank tot wier rechtsgebied de gemeente behoort waar hij voor het eerst wordt benoemd de navolgende eed dan wel belofte te hebben afgelegd:

'Ik zweer (beloof) dat ik de betrekking van ambtenaar van de burgerlijke stand met eerlijkheid en nauwkeurigheid zal vervullen en dat ik de wettelijke voorschriften, de burgerlijke stand betreffende, met de meeste nauwgezetheid zal opvolgen; dat ik voorts, tot het verkrijgen van mijn aanstelling, middellijk noch onmiddellijk, onder enige naam of voorwendsel, aan iemand iets heb gegeven of beloofd, en dat ik, om iets in deze betrekking te doen of te laten, van niemand enige beloften of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk. Zo waarlijk helpe mij God almachtig.' ('Dat verklaar en belooft ik').

- 5. Wanneer de eed dan wel belofte, bedoeld in het vierde lid, in de Friese taal wordt afgelegd, luidt de tekst van de eed dan wel belofte als volgt:

'Ik swar (ûnthjit) dat ik de funksje fan amtner fan de boargerlike stân mei earlikheid en soarchfâldichheid útoefenje sil en dat ik de wetlike foarskriften oangeande de boargerlike stân op 'en sekuersten neikomme sil; dat ik fierders, foar it krijen fan myn oanstelling, streekkrjocht noch midlik, ûnder hokker namme of útwynsel dan ek, oan immen eat jûn of tasein haw, en dat ik, om eat yn dizze funksje te dwaan of te litten, fan gjinien tasizzingen of geskinke, likefolle hokker, oannimme sil, midlik of streekkrjocht. Sa wier helpe my God almachtich'. ('Dat ferkleare en ûnthjit ik').

Art. 16a

- 1. De ambtenaar van de burgerlijke stand is belast met het opnemen in de onder hem berustende registers van de burgerlijke stand van akten en de daaraan toe te voegen latere vermeldingen, alsmede al datgene wat de instandhouding van de registers en de zorg voor de toegankelijkheid van de daarin neergelegde gegevens betreft.

Taken ambtenaar burgerlijke stand

- 2. De buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand kan uitsluitend worden belast met de taken omschreven in de artikelen 45, 45a, 58, 63, 64, 65, 67, 80a, derde lid, en 80g.

Art. 16b

Wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand in de uitoefening van zijn ambt op grond van enige bepaling van deze titel of van enige andere titel van dit boek in rechte optreedt, kan hij dit zonder advocaat doen.

Procesbevoegdheid

- Art. 16c**
Openingstijden Burgemeester en wethouders bepalen de uren, waarop elk bureau van de burgerlijke stand dagelijks voor het publiek geopend zal zijn. Daarbij wordt, ten einde de werkzaamheden van de ambtenaren van de burgerlijke stand op die dagen zoveel mogelijk te beperken, een afzonderlijke regeling getroffen voor de zaterdag, de zondag, de algemeen erkende feestdagen en de overige daarvoor door burgemeester en wethouders aan te wijzen dagen, waarop gemeentelijke diensten niet of slechts gedeeltelijk zijn geopend.
- Art. 16d**
Nadere regelgeving Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld ten aanzien van de door het college van burgemeester en wethouders te treffen voorzieningen ten behoeve van de taakuitoefening door de ambtenaar van de burgerlijke stand, en voorts ten aanzien van al wat verder de taak van de ambtenaar van de burgerlijke stand betreft.

AFDELING 2

De registers van de burgerlijke stand en de bewaring daarvan

- Art. 17**
Registers - 1. Er bestaan voor iedere gemeente registers van geboorten, van huwelijken, van geregistreerde partnerschappen en van overlijden.
 - 2. Er bestaat in de gemeente 's-Gravenhage, naast de in het eerste lid genoemde registers, een register voor de inschrijving van de in afdeling 6 bedoelde rechterlijke uitspraken.
- Art. 17a**
Archieven registers - 1. De registers van de burgerlijke stand worden in het gemeentehuis bewaard totdat zij naar een gemeentelijke archiefbewaarpplaats in de zin van de Archiefwet 1995 (*Stb.* 276) worden overgebracht.
 - 2. De overbrenging naar de gemeentelijke archiefbewaarpplaats van de in het gemeentehuis berustende registers van geboorten, van huwelijken dan wel geregistreerde partnerschappen en van overlijden vindt eerst plaats onderscheidenlijk honderd jaar, vijfenzeventig jaar en vijftig jaar na de afsluiting van deze registers.
- Art. 17b**
Beheerder archieven De beheerder van een archiefbewaarpplaats als bedoeld in artikel 17a is belast met het bewaren van de onder hem berustende registers, met het toevoegen van latere vermeldingen aan de daarin opgenomen akten en met de afgifte van afschriften en uittreksels van deze akten.
- Art. 17c**
Inrichting registers Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld alles wat verder betreft de inrichting van de registers, alsmede de in artikel 17b genoemde handelingen ten aanzien van die registers.

AFDELING 3

Akten van de burgerlijke stand en partijen bij deze akten

- Art. 18**
Akten burgerlijke stand - 1. De ambtenaar van de burgerlijke stand mag in de akten alleen opnemen hetgeen ingevolge het bij of krachtens de wet bepaalde moet worden verklaard of opgenomen.
 - 2. Alvorens tot het opmaken van een akte over te gaan, verifieert de ambtenaar van de burgerlijke stand de door partijen bij de akte verstrekte gegevens door raadpleging van de basisregistratie personen en, zonedig, andere daartoe bestemde registers of bevoegde autoriteiten, zonder daarvoor leges verschuldigd te zijn.
 - 3. De ambtenaar van de burgerlijke stand is voorts bevoegd zich, al dan niet in persoon, alle bescheiden te doen vertonen die hij voor het opmaken van de akte of voor de vaststelling van de in de akte op te nemen gegevens noodzakelijk acht.
 - 4. (Nog niet in werking.)
 - 5. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld al hetgeen het opmaken van de akten betreft.
- Art. 18a**
Partijen akte - 1. Partijen bij een akte van de burgerlijke stand zijn degenen die aan de ambtenaar van de burgerlijke stand een aangifte doen of te zijnen overstaan een verklaring afleggen betreffende een feit, waarvan de akte bestemd is te doen blijken.
 - 2. Belanghebbende partijen zijn partijen die met hun verklaring enig rechtsgevolg teweeg brengen voor henzelf of voor medepartijen, dan wel voor henzelf en medepartijen.
 - 3. De belanghebbende partijen kunnen zich door een daartoe bij authentieke akte gevolmachtigde doen vertegenwoordigen.
 - 4. Wanneer een gevolmachtigde een verklaring aflegt, geldt hij zowel als de door hem vertegenwoordigde persoon als partij bij de akte.
 - 5. De ambtenaar van de burgerlijke stand mag geen akte verlijden waarin hijzelf als partij of belanghebbende partij voorkomt.

Art. 18b

- 1. Voor de betrouwbaarheid en vertrouwelijkheid van de elektronische aangifte alsmede het opmaken en de opslag van een akte in elektronische vorm wordt een systeem van gegevensverwerking gebruikt dat:
 - a. de ambtenaar van de burgerlijke stand in staat stelt de juistheid van de identiteit van de aangever vast te stellen;
 - b. de vertrouwelijkheid van de door de aangever verstrekte gegevens waarborgt;
 - c. waarborgt dat elektronische akten als bedoeld in artikel 18, vierde lid, zodanig blijven opgeslagen dat de inhoud toegankelijk is voor toekomstig gebruik en een ongewijzigde reproductie van de inhoud van de akten gewaarborgd is;
 - d. waarborgt dat een bericht, elektronisch afschrift of uittreksel volledig is en niet onbevoegd is of kan worden gewijzigd.
- 2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen over het in het eerste lid bepaalde nadere regels worden gesteld.

Elektronische aangifte

Art. 18c

- 1. Blijft een partij bij een akte van de burgerlijke stand of een belanghebbende partij in gebreke de in artikel 18, derde lid, bedoelde bescheiden over te leggen, of acht de ambtenaar van de burgerlijke stand de overgelegde bescheiden ongenoegzaam, dan weigert deze tot het opmaken van de akte over te gaan.
- 2. De ambtenaar van de burgerlijke stand weigert eveneens tot het opmaken van de akte over te gaan, indien hij van oordeel is dat de Nederlandse openbare orde zich hiertegen verzet.
- 3. Van een weigering als bedoeld in het eerste of het tweede lid doet de ambtenaar van de burgerlijke stand een schriftelijke, met redenen omklede mededeling aan de partijen bij de akte en de belanghebbende partijen toekomen, onder vermelding van de tegen die weigering openstaande voorziening van afdeling 12 van deze titel. Een afschrift van deze mededeling doet hij aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst toekomen.

Weigering akte

Art. 18d

- 1. Van alle in registers opgenomen akten van de burgerlijke stand wordt een dubbel of een afschrift gehouden, volgens regels, bij algemene maatregel van bestuur te stellen.
- 2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld alles wat betreft de bewaring van de dubbel en de afschriften alsmede van de daarop betrekking hebbende latere vermeldingen.
- 3. Wanneer akten van de burgerlijke stand verloren zijn gegaan of verminkt zijn, wordt ter vervanging van deze akten van de dubbel en de akten een afschrift gemaakt door een of meer door Onze Minister van Justitie aan te wijzen Centrale Bewaarplaatsen waar de dubbel en bewaard worden. De afschriften treden in de plaats van de verloren gegane of verminkte akten.
- 4. Er wordt een lijst opgesteld van de akten die vervangen worden, die in de *Staatscourant* wordt gepubliceerd.
- 5. De kosten voor de vervanging van akten van de burgerlijke stand komen ten laste van de Staat, tenzij het de vervanging van akten betreft die bewaard worden door een gemeente. In het laatstgenoemde geval komen de kosten van vervanging voor rekening van de gemeente.
- 6. Onze Minister van Justitie kan nadere regels stellen omtrent de wijze waarop de vervanging van de akten dient te worden uitgevoerd.

Afschriften aktes

AFDELING 4

De akten van geboorte, van overlijden en de akten houdende attestaties de vita

Art. 19

- 1. Een akte van geboorte wordt opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het kind is geboren.
- 2. Indien de plaats van de geboorte van het kind niet bekend is, wordt de akte opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het kind is aangetroffen. Die gemeente geldt als gemeente waar het kind is geboren.

Geboorteakte

Art. 19a

- 1. In geval van geboorte op Nederlands grondgebied in een rijdend voertuig of op een varend schip of tijdens een binnenlandse luchtreis met een luchtvaartuig, wordt de akte van geboorte opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar dat kind het voertuig, het schip of het luchtvaartuig verlaat, dan wel waar het schip ligplaats kiest. Die gemeente geldt als gemeente waar het kind is geboren.
- 2. In geval van geboorte tijdens een zeereis met een in Nederland geregistreerd vaartuig, dan wel tijdens een internationale luchtreis met een in Nederland geregistreerd luchtvaartuig, is de gezagvoerder van het vaartuig of het luchtvaartuig verplicht een voorlopige akte van geboorte binnen vierentwintig uur in het journaal in te schrijven in tegenwoordigheid van twee getuigen en zo mogelijk van de vader. De gezagvoerder zendt een afschrift van die akte zo spoedig mogelijk aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente 's-Gravenhage. Deze maakt

Geboorte in voer- of vaartuig

de akte van geboorte op aan de hand van het ontvangen afschrift, met dien verstande dat hij gegevens die ontbreken of hem blijken onjuist te zijn, zoveel mogelijk aanvult of verbetert. Aan de personen op wie de akte betrekking heeft, wordt een uittreksel van de akte toegezonden.

Art. 19b

**Geboorteakte op
aanwijzing OM**

Indien de plaats of de dag van de geboorte van het kind niet bekend is dan wel indien de naam, met inbegrip van de voornamen, van de moeder uit wie het kind is geboren niet bekend is, wordt de geboorteakte ten aanzien van deze punten opgemaakt krachtens een bevel en overeenkomstig de aanwijzingen van het openbaar ministerie.

Art. 19c

**Akte vondeling naar
minister**

Zijn krachtens artikel 5, tiende lid, van dit boek in de akte een voorlopige voornaam en geslachtsnaam opgenomen, dan zendt de ambtenaar van de burgerlijke stand onverwijld een volledig afschrift van de akte aan Onze Minister van Justitie.

Art. 19d

Twijfel aan geslacht

- 1. Indien het geslacht van het kind twijfelachtig is, wordt een geboorteakte opgemaakt, waarin wordt vermeld dat het geslacht van het kind niet is kunnen worden vastgesteld.
- 2. Binnen drie maanden na de geboorte, of, bij overlijden binnen die termijn, ter gelegenheid van de aangifte van het overlijden, wordt onder doorhaling van de in het eerste lid bedoelde akte een nieuwe geboorteakte opgemaakt, waarin het geslacht, indien dit inmiddels is vastgesteld, wordt vermeld aan de hand van een ter zake overgelegde medische verklaring.
- 3. Is binnen de in het tweede lid genoemde termijn geen medische verklaring overgelegd, of blijkt uit de overgelegde medische verklaring dat het geslacht niet is kunnen worden vastgesteld, dan vermeldt de nieuwe geboorteakte dat het geslacht van het kind niet is kunnen worden vastgesteld.

Art. 19e

**Aangifte van ge-
boorte**

- 1. De aangifte van een geboorte kan in persoon of, als deze weg is geopend, elektronisch worden gedaan. Tot elektronische aangifte zijn uitsluitend bevoegd de moeder uit wie het kind is geboren en de vader van het kind.
- 2. Tot de aangifte in persoon van een geboorte is bevoegd de moeder uit wie het kind is geboren.
- 3. Tot de aangifte in persoon is verplicht de vader of de moeder uit wie het kind niet is geboren.
- 4. Wanneer de persoon genoemd in het derde lid ontbreekt of verhinderd is de aangifte te doen, is tot aangifte verplicht:
 - a. ieder die bij het ter wereld komen van het kind tegenwoordig is geweest;
 - b. de bewoner van het huis waar de geboorte heeft plaats gehad, of indien zulks is geschied in een inrichting tot verpleging of verzorging bestemd, in een gevangenis of in een soortgelijke inrichting, het hoofd van die inrichting of een door hem bij onderhandse akte bijzonderlijk tot het doen van de aangifte aangewezen ondergeschikte.
- 5. Voor een in het vierde lid, onder b, genoemde persoon bestaat de verplichting alleen indien een onder a genoemde persoon ontbreekt of verhinderd is.
- 6. Wanneer tot de aangifte bevoegde of verplichte personen ontbreken of nalaten de aangifte te doen, geschiedt deze door of vanwege de burgemeester van de gemeente alwaar de geboorteakte moet worden opgemaakt.
- 7. De verplichting tot aangifte moet worden vervuld binnen drie dagen na de dag der beveling. Van een aangifte later dan de derde dag, bedoeld in de eerste zin van dit lid, wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand mededeling gedaan aan het openbaar ministerie.
- 8. De ambtenaar van de burgerlijke stand stelt de identiteit van de aangever vast aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht, dan wel op bij algemene maatregel van bestuur te bepalen andere wijze.
- 9. De aangever verstrekt in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. de dag, de plaats en het tijdstip van de geboorte;
 - b. het geslacht van het kind;
 - c. de voornamen van het kind;
 - d. de geslachtsnaam, de voornamen, de dag van geboorte, de woonplaats, het woonadres en zo mogelijk, het burgerservicenummer van de moeder uit wie het kind is geboren.
- 10. Bij elektronische aangifte dient de moeder uit wie het kind is geboren haar burgerservicenummer op te geven en dient de vader zowel zijn burgerservicenummer als dat van de moeder uit wie het kind is geboren op te geven. Tevens dient de moeder uit wie het kind is geboren of de vader de juistheid van de in het negende lid, onder a, b en d genoemde gegevens te laten bevestigen door de betrokken arts of verloskundige.
- 11. Bij de aangifte kan de ambtenaar van de burgerlijke stand zich doen overleggen een door de arts of de verloskundige die bij het ter wereld komen van het kind tegenwoordig was, opgemaakte verklaring dat het kind uit de als moeder opgegeven persoon is geboren. Is het kind

buiten de tegenwoordigheid van een arts of verloskundige ter wereld gekomen, dan kan hij zich een door een zodanige hulpverlener nadien opgemaakte verklaring doen overleggen.

- 12. Wordt geen gevolg gegeven aan het verzoek van de ambtenaar van de burgerlijke stand om overlegging van een verklaring als bedoeld in het elfde lid of is in de verklaring vermeld dat de identiteit van de moeder uit wie het kind is geboren onbekend is, dan is artikel 19b van toepassing.

- 13. Voor de elektronische aangifte, geregeld in het eerste en tiende lid, wordt met 'de vader' gelijkgesteld de moeder die niet de vrouw is uit wie het kind is geboren.

Art. 19f

- 1. Een akte van overlijden wordt opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden.

- 2. Indien een lijk is gevonden en de plaats of de dag van overlijden niet met voldoende nauwkeurigheid kan worden vastgesteld, wordt de akte van overlijden opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waarin het lijk is gevonden of aan land gebracht.

- 3. Ongeacht het in het eerste lid bepaalde is het tweede lid van overeenkomstige toepassing indien het overlijden heeft plaatsgevonden op een op zee gestationeerde installatie en het lijk in Nederland aan land wordt gebracht.

Art. 19g

- 1. In geval van overlijden op Nederlands grondgebied in een rijdend voertuig of op een varend schip of tijdens een binnenlandse luchtreis met een luchtvaartuig, wordt de akte van overlijden opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het lijk het voertuig, het schip of het luchtvaartuig verlaat, dan wel waar het schip ligplaats kiest. Die gemeente geldt als gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden.

- 2. In geval van overlijden tijdens een zeereis met een in Nederland geregistreerd voertuig, dan wel tijdens een internationale luchtreis met een in Nederland geregistreerd luchtvaartuig, is de gezagvoerder van het voertuig of het luchtvaartuig verplicht een voorlopige akte van overlijden binnen vierentwintig uur in het journaal in te schrijven in tegenwoordigheid van twee getuigen. De gezagvoerder zendt een afschrift van die akte zo spoedig mogelijk naar de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente 's-Gravenhage. Deze maakt de akte van overlijden op aan de hand van het ontvangen afschrift, met dien verstande dat hij gegevens die ontbreken of hem blijken onjuist te zijn, zoveel mogelijk aanvult of verbetert. Aan de personen op wie de akte betrekking heeft, wordt een uittreksel van de akte toegezonden.

Art. 19h

- 1. Tot de aangifte van een overlijden is bevoegd wie daarvan uit eigen wetenschap kennis draagt.

- 2. Binnen de in artikel 16 van de Wet op de lijkbezorging gestelde termijn voor de begraving of crematie, kan de persoon die in de lijkbezorging voorziet, door een in het eerste lid bedoelde persoon worden gemachtigd tot het doen van de aangifte. In dit geval kan de aangifte door de gemachtigde ook elektronisch worden gedaan, als deze weg is geopend.

- 3. De identiteit van de aangever wordt vastgesteld aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht, dan wel op bij algemene maatregel van bestuur te bepalen andere wijze.

- 4. De aangever verstrekt ten minste de volgende gegevens van de overledene:

- a. geslachtsnaam, voornamen en geslacht van de overledene;
- b. voor zover bekend, plaats en dag van geboorte;
- c. plaats, dag en, zo mogelijk, het tijdstip van overlijden en
- d. diens burgerlijke staat en
- e. diens laatst bekende woonadres of woonplaats.

- 5. Wanneer tot de aangifte bevoegde personen ontbreken of nalaten binnen de in de Wet op de lijkbezorging gestelde termijn voor de begraving of crematie de aangifte te doen, geschiedt deze door of vanwege de burgemeester van de gemeente alwaar de akte van overlijden moet worden opgemaakt.

- 6. In de gevallen bedoeld in artikel 19f, tweede en derde lid, geschiedt de aangifte door de hulpofficier van justitie.

Art. 19i

- 1. Wanneer een kind levenloos ter wereld is gekomen, wordt een akte opgemaakt, die in het register van overlijden wordt opgenomen.

- 2. Wanneer een kind binnen de in artikel 19e, zevende lid, bepaalde termijn is overleden voordat aangifte van de geboorte is geschied, wordt zowel een akte van geboorte als een akte van overlijden opgemaakt.

Akte van overlijden

**Overlijden in voer-
of vaartuig**

Aangifte overlijden

**Levenloze geboorte/
overlijden vóór
geboorteaangifte**

- 3. In de in de vorige leden bedoelde gevallen is ten aanzien van de aangifte het bepaalde in artikel 19h van overeenkomstige toepassing. In het in het tweede lid bedoelde geval blijft artikel 19e buiten toepassing.
- 4. In het geval, bedoeld in het eerste lid, verstrekt de ambtenaar van de burgerlijke stand aan het Centraal Bureau voor de Statistiek zo spoedig mogelijk de gegevens betreffende dat kind, die zijn vermeld in het daartoe door hem te gebruiken formulier dat door Onze Minister van Veiligheid en Justitie is vastgesteld.

Art. 19j**Inhoud akten**

- 1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld al wat betreft de aan de ambtenaar over te leggen stukken, het opmaken van de akten, onderscheidenlijk de voorlopige akten van geboorte en van overlijden, en de inhoud daarvan.
- 2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt tevens geregeld:
 - a. op welke wijze en waar de akten van geboorte en van overlijden zullen worden opgemaakt en ingeschreven wanneer dit ten gevolge van een verbod van verkeer of ten gevolge van andere buitengewone omstandigheden niet op de gewone wijze kan geschieden; en
 - b. op welke wijze en waar overlijdensakten zullen worden opgemaakt van militairen en van andere personen, die tot de krijgsmacht behoren en die te velde, in de slag, of in 's Rijks dienst buiten Nederland zijn overleden.

Art. 19k**Attestatie de vita**

- 1. Een ieder die zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn woonplaats verzoeken om afgifte van een attestatie de vita opgesteld overeenkomstig bijlage 1 van de op 10 september 1998 te Parijs tot stand gekomen Overeenkomst betreffende de afgifte van een attestatie de vita (*Trb.* 2004, 283).
- 2. De verzoeker verschijnt in persoon voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn woonplaats, dan wel voor de daartoe in Nederland bevoegde diplomatieke of consulaire autoriteit, tenzij hij in de onmogelijkheid hiertoe verkeert. Hij toont zijn identiteit aan aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.
- 3. De attestatie de vita is gedurende zes maanden geldig, te rekenen vanaf de datum van afgifte. Zij is vrijgesteld van de vereisten van vertaling en van legalisatie dan wel van enig soort formeel vereiste.
- 4. De attestatie de vita wordt afgegeven in de Nederlandse taal en in de Franse taal. Op verzoek wordt daarbij tevens afgegeven:
 - a. de lijst van coderingen en de vertaling ervan in de officiële taal of in één van de officiële talen van het land waar de attestatie overgelegd zal worden, of
 - b. de vertaling in de officiële taal of in één van de officiële talen van de landen die bij de in het eerste lid genoemde Overeenkomst partij zijn. De vertaling wordt uitgevoerd overeenkomstig de in de bijlage bij de Overeenkomst vastgestelde termen.
- 5. Iedere belanghebbende kan met betrekking tot een attestatie de vita die is afgegeven in een ander land dat partij is bij de in het eerste lid genoemde Overeenkomst, de ambtenaar van de burgerlijke stand in zijn woonplaats dan wel de daartoe in Nederland bevoegde diplomatieke of consulaire autoriteit verzoeken om afgifte van:
 - a. een vertaling van de coderingen in het Nederlands, of
 - b. een vertaling van de attestatie de vita in het Nederlands.

AFDELING 5

Latere vermeldingen**Art. 20****Latere toevoegingen akten**

- 1. De ambtenaar van de burgerlijke stand voegt aan de onder hem berustende akten van de burgerlijke stand latere vermeldingen toe van akten van de burgerlijke stand en andere authentieke akten houdende naamskeuze, erkenning, ontkenning van het vaderschap of moederschap door de moeder, van besluiten houdende wijziging of vaststelling van namen, van bevestigingen van opties mede houdende vaststelling van namen en naturalisatiebesluiten mede houdende wijziging of vaststelling van namen alsmede van besluiten tot intrekking van zulke bevestigingen of besluiten, van de opgave van afwijkende namen die een persoon die meer dan één nationaliteit bezit, voert in overeenstemming met het recht van het land waarvan hij mede de nationaliteit bezit, van akten houdende beëindiging van een geregistreerd partnerschap, van akten van omzetting van een geregistreerd partnerschap, wijziging van de vermelding van het geslacht na een aangifte als bedoeld in artikel 28, alsmede van rechterlijke uitspraken waarvan de dagtekening ten minste drie maanden oud is en die inhouden:
 - a. een last tot wijziging van de voornamen of van de geslachtsnaam, een adoptie, een herroeping van een adoptie, een vernietiging van een erkenning, een gerechtelijke vaststelling van het ouderschap, een gegrondverklaring van een ontkenning van het vaderschap of, of een vernietiging van zulk een uitspraak;